

VELKÝ GATSBY

HRISTO BOYTCHEV

Podľa románu F. S. Fitzgeralda
Preklad: Katarína Sedláková

Román „Velký Gatsby“ nemá takmer žiadnu divadelnú tradíciu. Príčinou jeho skromného scénického osudu je nedivadelný text, vhodný viac pre filmové spracovanie (5 filmových verzii). Autor divadelnej hry prekonal tento špecifický problém. Jeho prínos je v umiestnení celku na jedno miesto, a aj „v obraze“ emblematických častí u Gatsbyho, bez ktorých dejiny strácajú význam. Románové udalosti sa odohrávajú po prvej svetovej vojne, ale v hre sa môžu odohrávať aj po druhej, ktorá je dnešnému publiku známejšia. Hra je registrovaná v [Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques](#)-SACD, v Paríži. Autorské práva nadobúdajú platnosť od 1. januára 2012.

HBagency

Osoby

Nick Carraway
Jay Gatsby
Daisy Buchananová
Tom Buchanan
Jordan Bakerová
Chester McKey
Lucille McKeyová
Katrín
Myrtle Wilsonová
Wolfsheim
Wilson
Psičkár (nie je nevyhnutný, ako aj scéna s ním)

Všetky scény sa odohrávajú na verande nového domu Nicka Carraway. Táto veranda je zároveň aj halou-obývačkou bez prednej steny. Na dvoch bočných stenách a na zadnej stene je niekoľko dvier. Jedny sú vchodové, cez ktoré sa vchádza, a druhé vedú k vnútorným miestnostiam domu. Niekde vo vnútri je aj telefón, ktorý počuť len zvoníť, ale nevidno ho. Pred verandou je alej, prechod na ulicu. Z verandy sa niekoľkými schodmi prechádza na alej, a za ňou (t.j. pred publikom) by sa mal nachádzať spomínaný dom Gatsbyho.

PRVÝ OBRAZ

Nick Carraway s cestovným kufrom vo svojom novom dome. Obzerá stropy, skúša lampy, dvere, nábytok, kývajúci sa stôl, obdivuje výhľad z verandy atď. Zvonec zvoní

niekoľkokrát a hlučno vchádzajú Tom a Daisy s fľaškou šampanského, za nimi zdržanlivo aj Jordan. Všetci traja jednohlasne kričia: „Vitaj v New Yorku“ a Tom hlučne otvára fľašu šampanského.

NICK Tom! Vyrástol si, do čerta! O, Bože! Aj Daisy je tu! Očarujúca Daisy!
TOM Po toľkých rokoch - opäť spolu! Si rovnaký ako na vysokej.
DAISY Nick! Miláčik Nick! Pištím šťastím. Konečne aj ty v New Yorku.

Uniformovaný šofér prináša košík na piknik s jedlom a fľaškami. Čašníci pripravujú raňajky a poháre. Tom otvára šampanské.

TOM Sme tvoji prví hostia, všimni si, nosíme si všetko. Aj pitie aj jedlo...
DAISY Dokonca aj dievča sme ti priviedli. Nie sme dobrí priatelia, povedz Nick? Nie sme? /k Jordan/. Pod', nádhera! Pod' sem. /Zoznamuje Jordan s Nickom/. Pani Jordan Bakerová, môj bratranec Nick.
TOM /dvíha pohár/. Na New York a tvoj nový dom. Nový dom – nová priateľka!
DAISY /obzerá si dom/ Krásny domček som ti vybrala, však Nick?
NICK Fantastický je. Primeraný mojím možnostiam.
DAISY Takmer zadarmo pri cenách v tejto štvrti zbohatlíkov. Keď som videla inzerát, vedela som, že je presne pre teba a zavolała som agentovi. Teraz vidím, že je ešte krajší ako na fotke.
TOM Kúpil si ho už?
NICK Ešte nie, ale vložil som prvú splátku.
DAISY Bravo! Hoci je malý, je to výhodná dohoda pri tunajších astronomických cenách.
TOM My sme kúpili 30 dekárov pozemku za zálivom. Hotový palác. Aha tam, za zálivom – vidno ho. Mám aj stajňu s elitným tímom koní na pólo.
NICK Aj ja mám jeden palác oproti, ale nie je môj. (Odťahuje záves.)
DAISY O, Bože! Čí je ten rozprávkový zámok?
NICK Nejakého Gatsbyho. Kúpil ho pred rokom od naftového magnáta Domaina.
DAISY Hovoríš Gatsby?! Ktorý Gatsby?
JORDAN Gatsby? Nepočula si o Gatsbym? Nepočula si o jeho záhradných večierkoch? Každý piatok mieša karty New Yorku...
TOM Podľa mňa zhŕňa len smeti.
JORDAN Prosím ťa, Tom? Bola som tu minulý piatok: všetky hviezdy prišli, dokonca aj primátor New Yorku. Do štvrtej ráno.
TOM Počul som... Ako ho ospevuje bulvár.
DAISY Kto, do čerta, je ten Gatsby?
JORDAN Nevieť presne, drahá. Nejaký zbohatlík... Čítaj noviny: len o ňom sa píše...
TOM Zbohatlík... Nestrácajte čas novinárskymi senzáciami. Nick, domček môže byť. Sto metrov nižšie je Wilsonov autoservis – vždy si tam môžeš natankovať a dať pozrieť auto. Je to jednoduchý a dobrý chlapec.
DAISY Nehovor tak, Tom. Sympatický človek je to. Videla som ho z auta.
TOM Jedno nevyklučuje druhé.
JORDAN Ja ho aj poznám. Veľmi milý človek. Dokonca aj ženu má peknú.
TOM Tak to bude, keď hovoríte. Telefón ti už funguje, Nick?

Daisy sa roztriasla a obe s Jordan sa pozerajú na Toma ustarostene.

NICK Mal by.

TOM Pýtam sa, ak by bolo treba... Čo teraz robíš, Nick?

NICK No... Veľmi jednoducho povedané – cenné papiere.

TOM Pre koho?

NICK Pre American East Commerce. Pracoval som pre nich na Západe, ale stiahli ma sem.

TOM Vo vedení?

NICK Aspoň tak je napísané v zmluve.

TOM To znamená plat viac ako päť tisíc?

NICK Dúfam. Aspoň rok...

TOM Ako to rok, to je kariéra s budúcnosťou?

NICK Nebudem to využívať. Rok mi stačí na splatenie tohto domčeka.

TOM A potom?

NICK Budem písať knihu.

TOM Ty si blázon. Akú knihu do čerta?

NICK Knihu o civilizácii.

DAISY Bože! Veľmi zaujímavé. Jordan, počula si? Nick bude písať knihu o civilizácii? Napime sa na Nicka! Do dna, Jordan!

JORDAN Nemôžem. Pripravujem sa na turnaj.

DAISY Trénuješ? Ty? Si taká neseriózna, že sa čudujem ako sa ti darí niečo dosiahnuť. /Nickovi./ O, Nick! Nemôžem uveriť, že budeš písať knihu. Paralizovaná som od šťastia. V každom prípade musíš vidieť malú.

NICK Chcel by som.

DAISY Má už tri roky. Zdá sa mi, že si ju ešte nevidel.

NICK Nikdy.

DAISY Musíš ju vidieť... Musíš. Je... je niečo... Chodí, hovorí... Tom, daj ju do knihy, prosím ťa! Ona je korunou civilizácie.

TOM /udrel po stole a všetci zľaknutí podskočili/. Civilizácia sa ruší!

JORDAN Prosím?

TOM Áno, civilizácia sa ruší. Čítali ste „Rozkvet ríši farebných“?

NICK Chceš povedať, že už čítaš knihy?! Blahoželám!

TOM Každý by si mal prečítať tú knihu. Ak nedáme pozor, biela rasa bude zhltnutá. Je to vedecky dokázané.

DAISY Tom začal byť veľmi intelektuálny, Nick.

TOM Kniha je naozaj vedecká. Ak nezakročíme, farební nás naozaj zožerú.

DAISY Úžasné! Však, Nick?

JORDAN Prepáčte, čierni sú farební? Čierne a biele je čierno-biele, a nie farebné?

TOM Zapamätaj si myšlienku, preruším ťa. Myšlienkou tejto knihy je, že my sme severná rasa. A ja, aj ty, aj ty, aj ona... Vytvorili sme všetko, čo je civilizáciou: vedu, umenie a vôbec všetko. Rozumiete?

DAISY Áno. Nehádajme sa, napime sa.

TOM Ďaleko od afrického slnka, černosi postupne blednú. Raz príde deň, keď nebudeme vedieť, kto je biely a kto je černocho.

JORDAN Úžasné!

DAISY Tom je separatista, Nick. Pije „Black&White“ z rozličných pohárov.

TOM Nežartujem, Daisy.

JORDAN Ničomu nerozumiem, Tom? Už sa nemáme od nich čím odlíšiť?

TOM Na prvý pohľad – áno. Ale je tu jeden spôsob: vôňa. Je to vedecky dokázané.

DAISY /tlieska rukami/. Bravo! Super! Na zdravie!

TOM Čo sa ešte hovorí v tej knihe?

DAISY Nie Tom! Stačí! Veríme ti.

TOM Dobre. Končím. /Odchádza./

JORDAN Váš dom je už štvrtý, ktorý poznám v tejto štvrti. Poznám vás, Toma a Daisy, opravára Wilsona, a aj toho Gatsbyho oproti....
DAISY Aký Gatsby, do čerta?
JORDAN Zbohatlík, už som ti povedala...

Daisy sa započúval do spontánneho Tomovho telefonického rozhovoru vo vestibule.

DAISY Prepáčte, na chvíľočku. */Nervózne odchádza./*

Tichý vzrušený šepot počuť z vestibulu. Bakerová sa natáhuje dopredu, bez hanby, usiluje sa zachytiť slová.

NICK Ten Gatsby, ktorého sme spomínali...
JORDAN Ticho! Chcem vedieť, čo sa deje.
NICK Čo sa môže diať?
JORDAN Myslela som, že všetci vedia?
NICK Čo vedia?
JORDAN Pozrite sa... Ako by som vám to povedala... Tom má nejakú milenku v New Yorku a...
NICK Naozaj?
JORDAN Áno, ale mal by byť diskretnejší?
NICK Sotva. Ale som prekvapený, že už číta knihy. To nie je celkom v poriadku...
JORDAN Ako to myslíš?
NICK Bol majstrom v póle ako 21 ročný, a bohatý skôr ako sa narodil. Nie je tu na to, aby čítal, ale aby víťazil.
JORDAN To si zapamätám, zide sa mi to, možno.

Tom a Daisy sa vracajú k stolu.

DAISY */napätá veselost/*. Pozrel som vonku. Veľmi romantické. Na lúke je nejaký vtáčik – myslím, že je to slávik, tak sa rozospieval... Romantické, však, Tom?
TOM Dokonca veľmi. Nick, ak chceš, môžeme ísť do mojej stajne.
NIK Ďakujem, aj tu mi je dobre.
JORDAN Dobre, pokračujte, ja musím odísť. Pre mňa je už neskoro.
DAISY Jordan sa ráno zúčastní pretekov vo Westchesteri. Tom, odprevaď Jordan k taxíku.
NICK O, áno, spomenul som si! Vy ste Jordan Bakerová, golfová šampiónka. Naozaj ste to vy, Bože!
DAISY Nick, miláčik, ty si bol vždy mimo. */Jordan./* Tom ťa odprevaď, drahá.
JORDAN Dobrú noc, pán Carraway. Uvidíme sa, dúfam. */Odchádza s Tomom./*
DAISY Pravdaže sa uvidíme. Dokonca som sa rozhodla, že vás dám dokopy. Náhodou vás zatvorím spolu do pivnice, pustím vás loďkou na more, tak nejako to urobím...
JORDAN */zo schodov/* Nič som nepočula. Dobrú noc!

Daisy dolieva Nickov pohár.

DAISY Dobré dievča.
NICK Z New Yorku je?
DAISY Nie. Rodáčka z Lousvilleu. Pubertu sme prežili spolu. Krásne nevinné roky...

Daisy si zhlboka vzdychla a odpila si z pohára.

DAISY My sa asi veľmi dobre nepoznáme, Nick, hoci sme bratrance? Ty si asi na našej svadbe nebol?

NICK Bol som vtedy na vojne.

DAISY Áno, tak to bolo. To je už jedno. Veľmi zlé veci sa mi vtedy stali, Nick a dosť cinicky sa teraz na všetko pozerám. Áno... /Rozplakala sa./ Nick, tento biologický favorit, Tom, mi bol neverný hneď na druhý mesiac s chyžnou v hotely.

NICK Porozprávaj mi o svojej dcére. Predpokladám, že už hovorí a... je, a všetko...

DAISY Počuj, Nick, poviem ti, aké boli moje prvé slová, keď sa narodila. Chceš to počuť?

NICK Veľmi.

DAISY Potom pochopíš, prečo som sa tak začala pozerat' na... veci. Malá bola sotva hodinu na svete, a Tom bol Boh vie kde. Zobudila som sa z narkózy s pocitom úplnej osamelosti a opýtala som sa sestry, či je to chlapec alebo dievča. Povedala, že je to dievča a ja som sa rozplakala. „Dobre – povedala som, - som spokojná. A dúfam, že bude hlúpa – to je najlepšie pre dievča na tomto svete – malá krásna hlupaňa.“ Vidíš, preto si myslím, že všetko je hrozné. Všetci múdri ľudia tak rozmýšľajú, a ja som o tom absolútne presvedčená. Veľa som prežila a nemám ilúzie. Nemám žiadne ilúzie, Bože!

Tomov hlas z vonku.

TOM Ideme, Daisy?

DAISY Tu je realita. To je ona, istota o veciach, Nick. Čau, zatiaľ. Budeme sa vídať častejšie. /Bozkáva ho a odchádza./

Tom vykúka od dverí.

TOM Tak zatiaľ, Nick. Mimochodom, čo robíš budúci piatok?

NICK Neviem. Prečo?

TOM Urobme večierok, čo ty na to?

NICK Večierok?! Kde?

TOM Tu. U teba.

NICK U mňa?

TOM Áno. Treba. Novousadlíci to tak robia. Pitie a catering bude odo mňa – priateľská služba. /Žmurkne./ Zoznámim ťa s mojou priateľkou. Nepozerať sa tak na mňa!

NICK No, lebo tak odrazu...

TOM Aj pre teba mám niečo, pravdaže... Potrebuješ frajerku v tomto novom dome, do čerta!

DAISY /zvonku/ Tom, som v aute.

TOM Tak v piatok... /Odchádza./

Nick si sadá rozmýšľajúc nad tým, čo mu Tom povedal, a nalieva si do pohára. Od dverí sa ozve zvonenie.

NICK Áno. Ďalej.

Vo dverách stojí šofér v uniforme a s bielymi rukavicami.

ŠOFÉR Dobrý večer.

NICK Dobrý večer. Čo si želáte?

ŠOFÉR Pozvanie na večierok, pane.

NICK Ó, nie! Zase?

ŠOFÉR /*podáva pozvánku*/. Vážený pane, váš sused, pán Gatsby, sa ospravedľňuje za túto večernú oslavu a zároveň vás veľmi srdečne na ňu pozýva.
NICK Dúfam, že to nie je u mňa?
ŠOFÉR V záhrade oproti, pane, ako každý piatok.
NICK Ďakujem, odkážte mu, že som unavený.
ŠOFÉR Vždy ste vítaný, pane. /*Odchádza*./

Počuť narastajúci hluk ľudského hovoru. Nick ide k oknu a odtiahne záves. Počuť hudobný signál na upútanie pozornosti a hlas dirigenta.

DIRIGENT A teraz dámy a páni, začíname!
NICK Ó, Bože!

*Vzrušený krik stotisíc hlasov a ohlušujúci dixieland.
Tma.*

DRUHÝ OBRAZ

Zvonenie pri vchode. Nick otvára: vo dverách je Tom s fľaškou v ruke.

TOM Nick. Víťaj hostí!
NICK Akých hostí, Tom?
TOM /*Ticho, medzi nimi*./ Nežartuj, prosím ťa. Povedal som ti – večierok. Je piatok.

Šofér v uniforme vnáša dva koše jedla a fľaše.

NICK Úprimne povedané, myslel som si, že žartuješ...
TOM Viem, že si to tak nemyslel. Dúfam len, že Jordan Bakerová tu nie?
NICK Kde si to zobral?
TOM /*s úľavou*./ Pýtam sa pre každý prípad. Pozerala sa na teba dosť priaznivo...
NICK Nič seriózne. Stretli sme sa len dvakrát a aj to náhodou.
TOM Teraz, keď uvidíš sestru mojej Myrtle, úplne na ňu zabudneš. /*Ku dverám*./ Myrtle? Myrtle, vzduch je čistý, pod'.

Vo dverách sa objaví Myrtle v plechoviligotavých šatách s obrovskou kyticou.

TOM Zoznámte sa, Myrtle. Toto je Nick.

Myrtle pozerá nedôverčivo a rozčarovane.

MYRTLE Toto je on?
TOM Áno. Môj blízky priateľ Nick Carraway. Keby si len vedela, Myrtle, čo sme robili na škole... Všetci, Nick?
MYRTLE Prestaň, Tom, si strašný. Idem priviesť ostatných.
TOM Tvoja sestra príde s nimi, nie? /*Ukáže sprisahanecky k Nickovi*./
MYRTLE Prestaň, prosím ťa, s tým dohadzovaním! Vraciam sa. /*Podáva mu kvety a odchádza*./
TOM Niekedy jej dobre padne, odskočiť si z manželskej každodennosti.
NICK A jej muž?
TOM Wilson? Myslí si, že je na návšteve u svojej sestry. Je taký hlúpy, že si ani neuvedomuje, že žije.

NICK Opravára Wilsona myslíš?
TOM Toho. Nie je to žiadna aristokratka, pravdaže, ale... sme ľudia. Mimochodom, ona si zaslúži oveľa viac. Okrem toho, kúpil som pre nás dvoch malý byt v New Yorku. Niečo ako hniezdočko lásky, veď vieš?
NICK Áno, áno. Rozumiem.
TOM Jej sestra je ale úžasný kus. Dizajnerka v „Metre“. Slobodná.

Zvonku hlas Myrtle.

MYRTLE Tom, prosím ťa, pod' dole! Pod' dole, prosím.

Objaví sa vpredu pod verandou spolu s predavačom šteniatok vo vozíku. Psičkár podáva šteniatka jedno za druhým, a Myrtle sa rozcitlivie od nehy.

TOM */z verandy/*. Čo sú to tam, do pekla, za bastardi?
MYRTLE Prekrásne sú, Tom. Chcem si jedno šteniatko zobrať do nášho bytu.
TOM Nerob hlúposti, prosím ťa.
Tom zíde z verandy k nim po predných schodoch.

MYRTLE Chcem! Chcem! */K Psičkárovi./* Aký je to druh?
PSIČKÁR Mám všelijaké. Aký chcete, pani?
MYRTLE Chcela by som jedného z tých veľkých policajných psov, ale z tých asi nemáte?
PSIČKÁR Ako by som nemal? */Zodvihne jedného psa./* Tu je policajný pes.
TOM To nie je policajný pes.
PSIČKÁR Áno, nie je celkom policajný, skôr drezúrový.
TOM Prosím? Počul som dobre?
MYRTLE Ách, srdiečko! Koľko stojí?
PSIČKÁR Ten pes? */Odzerá ho s obdivom./* Tento pes proste nemá cenu, ale pre vás len desať dolárov.
MYRTLE Je to chlapec alebo dievča?
PSIČKÁR Tento pes? Ten pes je chlapec.
TOM Sučka je to. Tu máš peniaze. Choď a kúp si za ne ešte desať takých psov. */Podá mu vizitku./* Zajtra ho zanes na túto adresu.

Objaví sa rodina McKeyho.

LUCILLE Jeeej! Úžasné šteniatko.
MYRTLE Tom mi ho daroval, drahá.
KATRIN Jeeej, prekrásne je!
LUCILLE Chester, prosím ťa, zvečni túto chvíľu! Musíš.

Pózujú na fotografiu so šteniatkom a Chester ich fotografuje s profesionálnym fotoaparátom. Všetci potom vojdú do domu cez verandu.

MYRTLE */predstavuje ich Nickovi./* Rodina McKeyho, intelektuáli.
CHESTER Chester. Chester McKey, umelecký fotograf. A toto je moja žena Lucille, fotomodelka.
TOM Fotomodelka? Nevedel som. Pre aký časopis?
LUCILLE Fotím len pre Chestera. Som jeho objav.
CHESTER Objav? Nie si náhodou jeho manželka?
LUCILLE Oboje. Všetci Chester?

CHESTER Áno, do určitej miery...
TOM Ako to do určitej miery, nie ste oficiálne zosobášení?
CHESTER Áno, ale tak sa hovorí...
TOM Keď ste sa tak rozhodli, nebudem sa hádať. Moment... */Nickovi./* Nick, rýchlo sem!
/Vytlačí ho dopredu./
MYRTLE A toto je moja sestra Katrin, dizajnérka v „Metre“.
NICK Nick Carraway. Teším sa.

Katrin vďačne podá ruku Nickovi.

KATRIN Neopakovateľný okamih! Zapamätám si ho. Nick aký?
NICK Nick Carraway. Ca-rra-way.
KATRIN To si nezapamätám, ale to je jedno; páčite sa mi aj bez mena...
LUCILLE Jeej! Myrtle, vaše šaty sú obdivuhodné!
MYRTLE Moje šaty? Obdivuhodné?! Úplná handra. Navliekam si ich, keď mi je jedno, ako vyzerám.
LUCILLE Ale na vás vyzerajú úžasne, ak rozumiete, čo chcem povedať... Ak by vás Chester mohol zachytiť v tejto póze, predpokladám, že by mohol urobiť niečo prekrásne.
CHESTER Zmenil by som len svetlo... Pokúsil by som sa zachytiť celé vlasy odzadu...
LUCILLE Ja by som nemenila nič. Myslím, že...
CHESTER */sústređeným pohľadom si premeria Myrtle/. Ššššt!*
TOM Zapamätajte si, čo ste chceli povedať, preruším vás. */Zodvihne pohárik./* Jeden človek si chcel kúpiť dom, ale nemal možnosť. Mohol si kúpiť kozu, ale nechcel. Pripime si na to, aby sa naše želania a možnosti vždy prekrývali. Na zdravie!

Pijú.

TOM Chester, pokračujte, čo bolo ďalej...
LUCILLE Ach, áno, Myrtleine šaty.
MYRTLE Drahá, podarujem ti tie šaty, keď ich zahodím. Zajtrá si kúpim ďalšie, ak nezabudnem. Hneď si urobím zoznam všetkých vecí na zajtrá: masáž, trvalá ondulácia... */Zapisuje si do zápisníka./*
KATRIN Len nezabudni na Beti.
MYRTLE Drahá, tá podvodníčka nás stále klame. Minulý týždeň som ju zavolała a ona mi vystavila účet, akoby mi operovala slepé črevo.
LUCILLE Kto je tá žena?
MYRTLE Pani Ebarhard. Depiluje nohy po domoch. */Nickovi./* Drahý, otvor okno, je mi zle, keď si na to spomeniem.

Nick odťahuje záves.

LUCILLE */pozerá začudovane./* Oooh! Bože, čo je to tam oproti za palác?
CHESTER To naozaj treba odfotiť!
LUCILLE Koho je ten čudný palác?
KATRIN Neviete? To je Gatsbyho dom.
LUCILLE Gatsby? Ten z lifestylových kroník?
TOM Z bulvárnej tlače presnejšie.
KATRIN Áno. Presne ten.
LUCILLE On žije tu?
NICK Áno. Je to môj sused.

CHESTER Neuveriteľné! Poznáte ho?

NICK Ešte nie.

TOM Ani nemusíš.

CHESTER Predpokladám, že to je ten, ktorý robí tie večierky?

KATRIN Presne ten. Bola som tam na večierku pred týždňom. Neopakovateľné, nikdy na to nezabudnem.

MYRTLE Kým som sa nevydala, aj mňa všade pozývali tak, ako teraz Katrin.

TOM Volajú Katrin? Skôr ju tam niekto priviedol.

KATRIN Áno, presne tak. Zaviedol ma Cloud Roosevelt, kolegyňa z Imperiálu.

TOM Áno, viem ako sa robia tieto veci.

KATRIN Väčšinu ľudí tam naozaj vodia. Cloud tam zas priviedol bejzbolista Iron McDonough a dokonca sa osobne zoznámila s Gatsbym. Povedal mi, že bol synovcom alebo vnukom cisára Wilhelma a odtiaľ boli jeho peniaze.

TOM Pochybujem...

MYRTLE Aj ja som niečo také počula. Niekto mi povedal, že kedysi zabil človeka?

TOM Tomu by som veril.

LUCILLE Cez vojnu bol vraj nemeckým špiónom?

KATRIN Ó, nie, cez vojnu bol v americkej armáde.

LUCILLE Kedysi však naozaj zabil človeka, ktorý prišiel na to, že je synovcom von Hindenburga a bratrancom satanovým. Počul ho rozprávať nemecky s dvoma čiernymi nemeckými psami.

MYRTLE Kto koho počul?

LUCILLE Zabitý, pred tým ako ho Gatsby zabil, počul ako hovorí po nemecky s dvoma psami.

MYRTLE Chceš povedať, že aj psy hovorili?

LUCILLE Nič som nepovedala. Nevie, či hovorili, písali, že rozprával. Nalej ešte kvapku z toho tam, milá moja.

CHESTER Ja som zase čítal, že knihy v jeho knižnici boli skutočné. Absolútne reálne! Človek, ktorý to písal, ich videl na vlastné oči. Boli tam všetci nemeckí filozofi od Feuerbacha po Wagnera.

LUCILLE Ale áno, pravdaže... Kde inde by mali byť? Nie náhodou sú všetci filozofi nemeckými špiónmi...

NICK Čo majú spoločné filozofovia so špionážou?

LUCILLE Svoje nemecké mená, milý môj. Schiller, Goethe, Kent.

NICK Chceli ste povedať Kant, však?

LUCILLE To je jedno. Všetci sú to Nemci do jedného, môj milý.

CHESTER Nechajte už tú politiku. Z overených zdrojov viem, že mal tajný podzemný ropovod do Kanady.

TOM To sú hlúposti. Existuje len jedna reálna otázka: prečo to všetko robí? Trvá to už celé mesiace. Prečo rozhadzuje peniaze a zbiera tie smeti každý víkend?

LUCILLE Prečo..., aby z nich vytiahol tajnú informáciu. Keď si vypijú zo dva poháriky...

TOM To sú hlúposti. Najviac ma zaujíma, aké sú jeho obchodné záujmy? A najdôležitejšie je – kto je za ním?

NICK Za ním neviem, ale pri ňom som ja.

TOM Ty?!

NICK No áno. Som jeho sused...

TOM Rozumiem, bol to žart. Ale veci sú vážne. Hovorí sa o projekte nového metra. S kým, do pekla, sa spojil?

CHESTER Keby som ho mohol odfotiť...

TOM Jeho?

CHESTER Nielen jeho. Veľmi by som chcel pracovať vo vašom okolí, pán Buchanan, ale nemá

ma kto predstaviť. Môžem vám ukázať niekoľko dobrých vecí, ktoré som fotil v zálive neďaleko */Otvára album./* „Záliv – Čajky“, „Záliv – More“, „Záliv – Lodky“. Dve z nich by sa ohromne hodili do vášho bytu s Myrtle.

TOM Čo dve?

CHESTER Dve etudy. Táto a táto. Jednu vám dokonca dám ako bonus.

TOM Moment. */Nickovi./* Nick, ty si domáci – nezabúdaj na slečnu. Nechcem vidieť prázdne poháriky.

CHESTER Obe vám darujem. Jediné, čo chcem je, aby ste ma uviedli do tohto prostredia.

TOM Obráť sa na Myrtle. */Tom vybuchne od smiechu./* Je odtiaľto, dá ti odporúčanie. Však, Myrtle?

MYRTLE Čo, nepočula som?

TOM Dáš McKeyovi odporúčanie pre Wilsona, aby mu urobil niekoľko fotografií.

MYRTLE Pre Wilsona?!

TOM Áno. Napríklad „George Wilson s dvoma zadnými pneumatikami“ alebo „S dvoma prednými“.

MYRTLE Aby fotil toho nešťastníka? Zbláznil si sa?

TOM To je žart, nepochopila si? Vtip. Aby sme sa trochu zabavili. */Smeje sa, a Chester sa doslova dusí od smiechu./*

CHESTER Taký zmysel pre humor vyžarujete, hneď by som vám urobil portrét. Tak by sa aj volal „Tom Buchanan so zmyslom pre humor“. Moment... */Začne vizualizovať portrét, pod dohľadom Lucille a Myrtle./*

KATRIN */intímne Nickovi./* Naozaj píšete knihu?

NICK Ešte stále nie, ale chcem...

KATRIN Napíšte niečo o duši. Tu je sujet: ona naozaj musí odísť od Wilsona.

NICK Kto?

KATRIN Moja sestra. Pred Tomom nikdy nemala iného milenca. Viete si to predstaviť? V tomto jedinečnom a neopakovateľnom živote, nemala iného milenca!

NICK Neuveriteľné, naozaj.

KATRIN Také sme obe: morálka nadovšetko, a čas letí. Ona a Tom sa majú natoľko radi, že žiadny z nich neznesie svojho partnera.

NICK Naozaj?

KATRIN A ešte ako... Nemôže sa na neho ani pozeráť. Vy sa môžete pozeráť na svoju manželku?

NICK Ešte stále ju nemám, našťastie.

KATRIN Našťastie ani ja. My dvaja sme slobodní, aby sme si dnes večer mohli robiť, čo chceme, povedzme, ale pri nich je to iné. Prečo, musia žiť s človekom, ktorého nemôžu strpieť? Ja by som sa hneď rozviedla a vydala by som sa za vás, napríklad, pretože mám iný vkus...

NICK A ona ani trochu nemá rada Wilsona?

MYRTLE */počula repliku./* Prosím? Mám ľúbiť toho naničhodníka?

LUCILLE Ja som tiež takmer urobila chybu. Tiež som sa skoro vydala za jedného naničhodníka. Ak by som nestretla Chestera, určite by ma ten naničhodník našiel.

MYRTLE Áno, ale pozri sa, ty si sa za neho nevydala.

LUCILLE Tak je.

MYRTLE Ja som sa vydala. To je rozdiel v tvojom a mojom prípade. Je to rozdiel, však? */Agresívne./* Však??

KATRIN A prečo si to urobila? Nikto ťa nenútil?

MYRTLE Urobila som to, pretože... Pretože...

KATRIN Kedysi si bola zbláznená do neho, pamätáš?

MYRTLE Zbláznená do neho? Bola som do neho zbláznená asi tak, ako do tohto ... muža tu.

Presne pred záberom, ktorý vizualizoval Chester, Tom vyskočil zo stoličky.

TOM Toto je Nick, drahá. Nick, zapamätala si si!
MYRTLE Zapamätala.
TOM Zopakuj to, aby som počul!
MYRTLE Stačí!
TOM Povedal som, zopakuj!
NICK Tom, nemá tu kto povedať na zdravie, do čerta!

Tom vstane a vidličkou štrngá o pohárik, aby si zabezpečil pozornosť.

TOM */dviha pohár./* A teraz, dámy a páni, pýtam sa, koľko pijú matematicky? A odpovedám – neobmedzene. Koľko pijú chemičky? Po stratu reakcie. Koľko pijú medičky? Po stratu pulzu. Napime sa elektrotechničky, ktoré pijú, kým nestratia odpor. Na zdravie!
MYRTLE Pamätáš sa, ako to všetko bolo, Tom. Sedeli sme na dvoch sedadlách oproti sebe vo vlaku. */Spoločnosti./* Mal oblečený oficiálny oblek a lakovky a ja som sa na neho pozerala ako zhypnotizovaná. Keď som vystúpila na stanici, bola som taká vzrušená, že som si ani nevšimla, ako som nastúpila za ním do taxíka a zase som si sadla oproti nemu. A až keď si ma... posadil na kolená, pochopila som, že nie som v metre.

Zvoní pri dverách. Všetci stíchnu.

TOM Čakáme ešte niekoho?
NICK Nepozýval som nikoho. */Z verandy./* Kto je, prosím?

Pod verandou sa objaví Wilson.

NICK Wilson?! Čo si želáte pán Wilson?

Ženy v panike utekajú zadnou časťou domu.

LUCILLE */od dverí./* Chester, poď rýchlo sem!
CHESTER Prečo? On ma nepozná?
LUCILLE Poď sem, hovorím! */Vtiahla ho cez dvere./*
WILSON */hovori z aleje./* Veľmi sa ospravedlňujem, pán Carraway. Mohol by som hovoriť s pánom Buchananom?
NICK Pán Buchanan?
WILSON Áno, ak môžem. Náhodou som išiel okolo a videl som tu jeho auto, tak som si dovolil... Je to pre mňa dôležité...

Tom ide na verandu.

TOM Čo je, Wilson?
WILSON Prepáčte, pán Buchanan, spomínali ste, že by ste mi dali výhodne vaše auto. Tak som si dovolil opýtať sa...
TOM Áno, povedal som, ale dám ho inému, ak sa ešte raz opýtaš. Rozumel si?
WILSON Ó, áno. Ja len...
TOM Ak sa rozhodnem, dám ti ho, ak nie, nie.
WILSON Áno, rozumiem...
TOM Keď súhlasíš, čakaj v garáži, a neotravuj ma.

WILSON Máte pravdu, pán Buchanan. Ja som len náhodou... Budem vás čakať tieto dni.

Odchádza. Tom počká, kým sa vzdiali a otvorí dvere.

TOM Tyyy! Mňa bude naháňať... /ku dverám./ Podťe, vylezte, zbavil som sa ho.

Vychádzajú.

MYRTLE Čo tu chcel ten hlupák?

TOM Preskočilo mu... Sľúbil som mu staré auto a už mám toho dost'. Teraz stále za mnou chodí?

KATRIN Hovorila som vám, že by sme nemali robiť večierok tu. Je to tak blízko Wilsona.

MYRTLE Je mi to jedno. Budem sa zabávať, kde budem chcieť.

KATRIN Len či niečo netuší, Myrtli?

TOM Wilson? Vylúčené.

MYRTLE Nech tuší. Je mi to jedno! /Kričí z verandy./ Čo si myslí ten niktoš? Že sa ho bojím?

KATRIN Pokoj, moja milá! Tichšie!

MYRTLE Prečo ticho? Dokedy ticho? Nezaujímá ma nikto! /Kričí za Wilsonom./ Tu som! Vráť sa, Wilson, vráť sa, aby si pristihol svoju ženu s milencom!

TOM Myrtli! Najmenej zo všetkého mi treba škandál.

MYRTLE Viem. Viem, že ťa kompromitujeme.

TOM Nie preto...

MYRTLE A prečo? Aby sa nedozvedela Daisy, však? Aby sa nedozvedela tvoja Daisy.

TOM Už som ti povedal, aby si nespomínala jej meno! Nemáš právo spomínať jej meno.

MYRTLE Daisy! Daisy! Daisy! Budem ho hovoriť koľkokrát chcem! /Kričí./ Daisy! Dai...

TOM Prestaň! /Udrie ju po ústach./

Myrtle stíchnie v šoku a rukou si chytí ústa. Uvidí krv na dlani a padne na zem.

TRETÍ OBRAZ

Tom rýchlo zodvihne jej hlavu na svoje kolená a zasype ju bozkami.

TOM Vodu! Rýchlo vodu!

KATRIN Drahá! Naozaj sa musíš rozvieť, milá moja. Toto nie je život.

Frika ju vodou, kým Myrtle príde k sebe. Zodvihne sa a ukáže rukou dopredu.

MYRTLE Pozrite, pozrite, ako krásne je tam teraz!

Výdych zo spoločného napätia.

LUCILLE Zapálili všetky lampy na paláci. Bože, aká nádhera!

Zhromaždia sa, aby sa pozerali z verandy.

CHESTER o treba odfoťiť! Jednoznačne. /Fotí svojím aparátom./ Skontaktujte ma s tým človekom, prosím vás.

MYRTLE Ježiš, aký palác! Chcem, aby si mi taký dom kúpil, Tom. Chcem!

TOM Už som niečo také kúpil.

MYRTLE Áno, ale svojej žene. A aj ja chcem.
TOM Ako potom vysvetlíš Wilsonovi, odkiaľ ho máš?

Tom ju objíma odzadu, a kým sa ostatní pozerajú dopredu, majú intímnu chvíľku pre seba.

KATRIN To je Gatsby. To je on v bielom obleku. Schádza po tom parádnom schodisku.
LUCILLE Áno. Vidím ho, hoci len z diaľky.
KATRIN Je to elegantný muž, však?
MYRTLE O, áno! Áno, áno, áno!
TOM Klaun! Klaun s motýlikom.
LUCILLE Pozrite, ako sa zahľadel k zálivu! Pozerá na nejaký rozsvietený dom oproti.
TOM Tam je môj dom. Čo, do pekla, tam môže pozerat'?
MYRTLE Pozrite sa na neho teraz! Presne teraz! Keď si myslíš, že ho nikto nevidí, vyzerá zvláštne, však? Vsadím sa, že zabil človeka.
KATRIN Nemôžem to hodnotiť tak zďaleka, ale neverím.
TOM U neho je všetko možné. S takým niekym je lepšie dobre vychádzať.
MYRTLE Je to krásny muž, nech už zabil kohokoľvek.
LUCILLE Veľmi!
KATRIN Začínajú prichádzať hostia.
LUCILLE Rozkladajú stoly na lúke.
MYRTLE Prestierajú biele obrusy.
NICK Čašníci majú biele motýliky.
LUCILLE Koľko predjedla, Bože!
CHESTER Pozrite! Ozajstný kovový bar pod markízou! S automatmi na čapované pivo. A mašinka na ľad!
TOM Dva! Dva také bary mám pred stajňou.
KATRIN Všetky poháre sú krištáľové. Zobrala som si jeden na pamiatku.
LUCILLE Pozrite! Pečené prasatá a morky! Na strieborných táckach!
CHESTER Teraz treba urobiť fotku. /Fotí./
NICK Prichádzajú prvé mikrobusesy hostí. A autá. Veľa aut! Aké drahé autá majú tí ľudia!

Narastajúci hluk hovoriacej skupiny.

MYRTLE Pozrite, aké šaty má tamtá tam! Umriem! Odfot' ju, Chester, prosím ťa!

Tom zas chytil Myrtle zozadu. Z času na čas „natiahne ruku“ potajomky aj ku Katrin. Tá sa obracia, myslíac, že je to domáci, a gesto vracia rozpačitému Nickovi, podobným intímnyim spôsobom.

KATRIN Claude, moja kolegyňa, si roztrhla šaty na jednom stole, a on si vypýtal jej adresu.
MYRTLE Kto?
KATRIN Kto, Gatsby predsa... O týždeň dostala balík od „Kroarie“ s novými večernými šatami. Viete si to predstaviť? Balík od firmy „Kroarie“ s novými večernými šatami!
MYRTLE Nikdy som nemala šaty od „Kroatie“. Počuješ Tom, nikdy! A on ju dokonca ani nepoznal.
TOM A keď sa Wilson opýta, kto ti ich kúpil?
MYRTLE Poviem mu, že Gatsby, ty mi ich len kúp.
TOM Dost' už toho Gatsbyho, do pekla!
KATRIN Ešte jedny nádherné šaty.

MYRTLE Oslepiteľné! Odpadnem! Ale tie nemajú žiadny chrbát?! Nemajú žiadny chrbát? Odpadnem Tom, drž ma!
LUCILLE Počkaj! /*Zoberie divadelný d'alekohľad.*/ Nie je to bývalá Miss Ameriky?
KATRIN To je ona. Aj predtým bola. Dnes má prísť aj nová Miss, tak píšu.
NICK /*s turistickým d'alekohľadom*/ Pozrite, celý orchester! Hoboje a trúbky, saxofóny a violy, lesné rohy a flauty, bubny a tympany. A noty! Ozajstné noty!
CHESTER Oni každý večer hrajú v Carnegie Hall.

Rámus sa mieša so zvukmi rozohrávajúceho sa orchestra.

KATRIN A to ešte len uvidíš, keď začnú tancovať!

Melodický zvuk klaxóna.

NICK Ách, aký skvelý Rolls-Royce! Fantázia!
KATRIN To je jeho Rolls-Royce. Šofér mu na ňom doviezol dôležitých hostí.
TOM Áno, Rolls má svoju cenu, naozaj. Objednal som si taký istý. Nie žltý, pravdaže.
NICK Prečo nie? Krásny je.
LUCILLE Pozrite, kto nastupuje? Nehrala ona náhodou Kleopatru vo filme o Cézarovi?
CHESTER Je s nimi aj rodina Horinbeamho, fotografoval som ich, a ďalší je Willy Walter.
NICK Gubernátor! Pozrite prichádza gubernátor!
TOM Somarina! Čo by tam gubernátor robil?
CHESTER To je on, dvakrát som ho z diaľky fotil. To je on. Spolu so senátorom.
MYRTLE Nemôžeme sa pozerat' na toho idiota.
TOM Toto nie je čisté, hovorím vám. Budú sa rozdeľovať územia! Len neviem, ako sa to môže robiť bezo mňa? Ako, do čerta?
NICK Peniazmi. Nevieš? S veľa peniazmi.
TOM Áno. Máš pravdu. Veľa peňazí sa prepralo po vojne. Ak si nevidel pracovňu peňazí, pozeraj oproti.
LUCILLE /*pozerá sa cez d'alekohľad.*/ Rodina Paulho a Mulradyho, Cecil Roebuck, Cecil Sheen, majiteľ „Films Par Excellence“, Morris Flink, rodina Hamarhedho, dodávateľ vodky Smirnoff a Smirnoffove dcéry.
CHESTER Koho fotografovať skôr? /*Fotografuje bez prestávky.*/
KATRIN A tá krásna blondýnka s holými ramenami, videli ste ju. Hovorí sa, že bola milenkou prezidenta.
MYRTLE Kde je?
LUCILLE Aha, tam. /*Prikladá si d'alekohľad na oči.*/ V bielych šatách. Teraz jej vietor zodvihol sukňu! Au! Podrž!
MYRTLE Má holé bedrá!
NICK /*kričí.*/ Cool! Cool!!
TOM Všetky samice sú tam.
MYRTLE Tom, krásna je, priznaj si.
LUCILLE Pozrite! Tam tá, v krátkych skladaných šatách, nie je to náhodou tá majsterka v golfe?
NICK Áno. To je ona. Jordan Bakerová. Tom, pozri, aj Jordan Bakerová je tam. Myslím, že s priateľom?
TOM /*pozerá cez d'alekohľad*/ Už som ho niekde videl. Zo športového prostredia je...
NICK Mohla si nájsť aspoň trochu mladšieho...
MYRTLE Vidím Benny Macclenahama s troma dievčatami...
KATRIN Áno, aj predtým tam bol s nimi.
MYRTLE Starý a tučný hlupák! Čo sa im páči na tomto tučnom hlupákovi – neviem.

LUCILLE Ja si dokonca myslím, že je gay.
NICK Faustina O'Brein vidím aj dvojicu Bedekerovcov, travestita Omar Norman, knieža Orlov so svojím vnukom, Claudia O'Brein...
CHESTER Robinovič z Balšoj teatra.
MYRTLE Iba Gatsbyho už nikde nevidím? Vidíte ho niekde?
NICK Áno. Na najvyššej terase domu. Je celkom sám.
LUCILLE Aj ja ho vidím. Sedí nehybne a pozerá pred seba.
TOM Ten idiot sa zase pozerá na môj dom...
NICK Dirigent. Prichádza dirigent. */Vrava utícha./* Aha, vystupuje na pódium.

Zaznie vysoký hlas dirigenta.

DIRIGENT Dámy a páni! V mene pána Gatsbyho – vitajte! A teraz jedna senzácia. A ešte aká senzácia! Dixieland – idol, samotný...

Vzrušený rev prekričí dirigenta.

MYRTLE Nemôžem uveriť.
KATRIN */cez ďalekohľad/* Bože, to je on! To je on!

*Tri ženy prenikavo pištia, natiahnu ruky ku svojmu idolu. Po úvodných rytmoch počuť hlas národného idola. Tri ženy, Nick a Chester začnú bláznivo tancovať, a Tom pije a pozerá skepticky. Ozýva sa streľba a padanie hviezd z ohňostroja, ktorý sa sype pred nimi.
Tma.*

ŠTVRTÝ OBRAZ

Svitanie. Nick spí, zakrytý Katrin, ktorá zaspala na ňom v šatách. Nick ju posunie a vytiahne sa. Za dverami počuť hlasy. Nick vstáva a hodí prikrývku na Katrin. Cez dvere odchádzajú opití Myrtle a Lucille.

LUCILLE Vždy, keď vidí, že sa zabávam, chce, aby sme odišli.
MYRTLE Nikdy v živote som nepočula nič egoistickejšie.
LUCILLE Vždy odchádzame prví.
MYRTLE Aj my.

Prichádza Chester.

CHESTER Dobre, ale dnes večer budeme poslední. Svitá. Už nie je nikto ani na lúke u Gatsbyho. Orchester odišiel pred dvoma hodinami. */vidí Nicka/* Aha, aj domáci môže povedať to isté. Ako sa má, pán Carraway?
NICK Dvakrát v živote som sa opil – tento je prvý.
MYRTLE */vidí Katrin pod prikrývkou/* Drahá? Katrin, zobuď sa. */Robí neúspešné pokusy, aby ju zobudil./* Nie je zvyknutá piť. Vychovali nás v triezvosti.

Prichádza aj Tom.

TOM Ideme!
MYRTLE Nech sa zobudí Katrin.

TOM Povedal som, ideme.

Tom na chrbte vynáša na mol opitú Katrin.

LUCILLE /Nickovi/ Príďte nás niekedy navštíviť.

NICK Kam?

LUCILLE To je jedno.

NICK Ó, áno. S radosťou.

LUCILLE Naozaj sa musíme vidieť.

MYRTLE Áno, musíme.

LUCILLE Dobre! Čakáme vás.

NICK Dobre!

Odchádzajú. Nick si sadá a chytá jej hlavu. Potom jej ponorí hlavu do vedra s vodou a suší ju uterákom, robiac neúspešný pokus o vytriezvenie. Zvonec pri dverách zvoní.

NICK Zabudli niečo... /Otvára ležérne./ Pod' ďalej!

Vchádza Jordan.

NICK Jordan Bakerová?

JORDAN Výborne! Vidím, že si sa už zobudil a osprchoval?

NICK Si sama?

JORDAN Nie, dvaja sme. Ja a ty. Iba, ak by tu ešte niekto bol.

NICK /obzerá sa/. Dúfam, že nie...

JORDAN Idem rovno od Gatsbyho; nemohla som sa dočkať, aby som ti povedala.

NICK Čo?

JORDAN Pozval ma na rozhovor.

NICK Veľmi zaujímavé. A čo?

JORDAN Neuveríš.

NICK Niečo ti navrhol?

JORDAN Neuhádol si.

NICK A čo?

JORDAN Hovorili sme o tebe.

NICK O mne!

JORDAN Áno. Práve o tebe.

NICK Ved' sa vôbec nepoznáme.

JORDAN Áno, ale on vie, že my sa poznáme; videl nás z terasy u teba s Tomom a Daisy minulý piatok.

NICK A čo to má s tým spoločné?

JORDAN Má...

NICK Prezradíš?

JORDAN Chce sa zajtra, t.j. dnes po obede s tebou rozprávať.

NICK So mnou? O čom?

JORDAN Nevie... Ani netuším.

NICK Ani ja. Povedz mu, že som tu krátko a nemám pozíciu v East Petrolium.

JORDAN East Petrolium ho sotva zaujíma. Ach, Bože, zaprisahala som sa, že nebudem vyslovovať svoje dohady, a teraz ťa trápim...

NICK Povedz mi o ňom niečo viac?

JORDAN Človek s menom Gatsby.

NICK S čím sa zaoberá, mal som na mysli?
JORDAN Nevieť. Povedal, že ukončil Oxford.
NICK Oxford?!
JORDAN Áno. Ale ja neverím.
NICK Prečo?
JORDAN Nevieť. Jednoducho si myslím, že tam neštudoval. No, nech je to akokoľvek, organizuje úžasné večierky.
NICK Áno. Videl som to už dvakrát z verandy.
JORDAN Vieš, ja zbožňujem miesta, kde sa stretáva množstvo ľudí. Tam je tak útulne. Tam, kde je málo ľudí, nie je žiadna intimita. /Obzerá sa./ Som si istá, že tu bolo príjemne.
NICK Asi máš pravdu.
JORDAN Stavím sa, že tu bol aj Tom Buchanan so svojou milenkou?

Nick mlčí.

JORDAN Mimochodom, nemá ona sestru? Sotva ťa Tom nechal samého celý večer?
NICK Ani ty si nebola bez garde.
JORDAN Ja?
TOM No, nebol najmladší, ale určite je bohatší.
JORDAN To bol môj tréner, hlupáčik. /Položí si ruky na jeho ramená./ Vieš, Daisy mala pravdu, keď mi povedala, že si veľmi sladký... Potom mi porozprávaš o knihe, ktorú píšeš. Teraz si pospi, vaše stretnutie je až o piatej. Pozýva ťa na jachtu. /Tma./

PIATY OBRAZ

Nick na verande. Cez alej prichádza Gatsby s bielou jachtárskou tunikou a kapitánskou čiapkou.

GATSBY Vítam vás, priateľu. Pekné popoludnie, však?
NICK Áno, kapitán. Ak idete na jachtu pána Gatsbyho, musíte zvonit' oproti.
GATSBY Ďakujem. Ja som Gatsby. Jay Gatsby.
NICK Prosím?
GATSBY Myslel som, že ma už poznáte, priateľu.
NICK Videl som vás len z diaľky, ľutujem.
GATSBY Pozývam vás na čaj, ak nemáte nič proti. Potom sa môžeme ísť na jachtu.
NICK /Schádza z verandy./ Ste veľmi milý, povedal by som.

Gatsby písať ťahavý signál na kapitánskej píšťalke vo dverách a obsluha prináša poličku s čajovými príbormi.

GATSBY Napriek tomu vaša tvár mi je známa. Neboli ste cez vojnu v tretej divízii?
NICK Ale áno. Bol som v siedmom pešom pluku.
GATSBY Ja som bol v deviatom delostreleckom prápore. Vedel som, že som vás už niekde videl, len som si nevedel spomenúť, kde?
NICK Niekde, kde sme boli obaja. Pravdepodobne Francúzsko.
GATSBY Pravdepodobne, priateľu. Nechcem si na to spomínať, ale tam niekde to bolo...
NICK Áno. Hoci nie sme priatelia, druhovia v dobrom aj v zlom ostaneme navždy.
GATSBY Čo presne chcete povedať? Čo si o mne vlastne myslíte?
NICK O vás? Ved' sa ani nepoznáme?
GATSBY Tak je. Ale o mne sa píše a hovorí kadečo, preto by som vám to radšej porozprával ja.

Ak vydržíte?

NICK Netrvám na tom.

GATSBY Sme susedia a nechcem, aby ste mali mylnú predstavu na základe všetkých klebiet, ktoré sa stále rozprávajú.

NICK Prosím vás, pane...

GATSBY Pokojne, viem všetko. Poviem vám pravdu. */Zdvihne pravú ruku, aby privolal božiu odplatu./* Áno. Som synom bohatých ľudí zo Stredného západu – všetci už umreli. Vyrástol som v Amerike, ale vzdelanie som dostal... v Oxforde, kde počas dlhých rokov študovali všetci moji praotcovia.

NICK Pôsobivé.

GATSBY Jednoducho rodinná tradícia.

NICK Prečo nie? Presne, z ktorej časti Stredného západu?

GATSBY San Francisco. Všetci z rodiny umreli a ja som zdedil dosť peňazí.

NICK Dopraj Bože každému.

GATSBY Potom som, ako šejk, žil vo všetkých veľkých mestách Európy – Paríž, Benátky, Rím. Zbieral som vzácne kamene, najmä rubíny, chodieval som na poľovačky do Afriky, trochu som maľoval, pre seba a pokúšal som sa zabudnúť niečo veľmi ťažké, čo sa mi stalo.

NICK Máte na mysli poľovačku na tigrov?

GATSBY Nie. Mimochodom, len dvakrát som bol na safari.

NICK Zabili ste niečo?

GATSBY To nebolo cieľom. Potom prišla vojna. To bola pre mňa veľká úľava, pokúšal som sa zomrieť, ale akoby som bol nesmrteľný. Stal som sa poručikom. V bitke pri Modrej hore som prapór odviezol tak dopredu, že sme sa odtrhli od našich. Dostali sme sa do obklúčenia, dva dni a dve noci sme držali front; stotridsať ľudí so šestnástimi guľometmi, ktoré strieľali bez prestávky na zmeny, aby sa neroztavili. Áno, naozaj bolo horúco. Dosť horúco...

NICK O tom nepochybujem, verte.

GATSBY A keď nakoniec pechota prišla, našli vojenské zástavy troch nemeckých divízií uprostred kopy nemeckých tiel. Bol som povýšený na majora a každé spojenecké vedenie mi dalo vyznamenanie. Dokonca aj Čierna hora, predstavte si. */Nežne sa usmieva./* Malá Čierna hora dole na Adriatickom mori!

Z vrečka vytiahne a Nickovi podáva kúsok medaile, zavesenej na mašli.

GATSBY Toto je medaila z Čiernej hory.

NICK Bože! */Pozerá prekvapene./* Naozaj medaila Čiernej hory?

GATSBY Obráťte ju.

NICK */obracia a zas číta/* Major Jay Gatsby, za výnimočnú odvahu.

GATSBY A ešte niečo, čo nosím stále pri sebe. Pamiatka na dni v Oxforde. Urobená bola v Trinity College, jej veže sú za nami – ten vlavo odo mňa je teraz gróf Doncaster.

Nick si zoberie fotografiu a prezerá si ju dojatý.

NICK Je tu celý kriketový klub?

GATSBY Nie celý. Len hráči z môjho ročníka. Minulosť. Ale dnes by som rád vyslovil jednu veľkú prosbu, preto som chcel, aby ste tieto veci o mne vedeli. Ja mám naozaj búrlivý život, pretože sa nechávam unášať prúdom, aby som zabudol na niečo rozhodujúce, čo sa mi stalo. Aj to sa pravdepodobne neskôr dozviete...

NICK Ste si istý, že by som mal?

GATSBY Nie, ale nemôžem to utajiť, pretože to súvisí s mojou prosbou. Poviem to priamo: chcel by som, aby ste mi pomohli s jedným stretnutím. Celkom náhodou som sa dozvedel, že poznáte slečnu Bakerovú?

NICK Bakerovú? Hádám nie ste zaľúbený do slečny Bakerovej?!

GATSBY Nie, nie som. Ale slečna Bakerová bola taká milá a spomenula mi, že ste blízky priateľ Daisy Buchananovej.

NICK Áno. Tak je. Určite hľadáte pracovný kontakt s pánom Buchananom?

GATSBY Nie, naopak. Skôr s pani Daisy. Ale tak, aby o tom nevedela.

NICK Nebudem sa tváriť, že mi to neznie zvláštne, pán Gatsby.

GATSBY Predpokladám. Úprimne. Buďte si istý, že Daisy by bola rada.

NICK Prečo otvorene všetko nepoviete?

GATSBY Nemôžem. To môže urobiť len Daisy.

NICK Hm?

GATSBY Myslíte si, že by sa to mohlo uskutočniť u vás, kam by som prišiel celkom náhodou, keď je tam aj ona?

NICK Máte na mysli večierok?

GATSBY Nie, prosím. Len čaj.

NICK Bojím sa, že to odmietnem. Okrem toho Daisy je biznis veľmi vzdialený, ak nepoviem, že o ňom vôbec nemá predstavu.

GATSBY Nenútim vás, ale budem pamätať na vaše gesto.

NICK Pokúšajú ma záhady, ale ak si jedného dňa spomeniem. Môžem?

GATSBY Áno, pravdaže. Nielen že si to môžete rozmyslieť, ale môžete mi to aj odmietnuť.

NICK Dobre. V takom prípade prijímam.

GATSBY Nebudete ľutovať, sľubujem.

NICK Veľmi dúfam. Zajtra sa ozvem Daisy a pozvem ju sem na čaj. Kedy vám to vyhovuje?

GATSBY Nechcem vám robiť starosti...

NICK Môže byť pozajtra?

GATSBY Áno. */Neisto./* Hoci je tu ešte jedna maličkosť...

NICK Viac už nemôžem, pán Gatsby.

GATSBY Nie, nie o tom. Ani najmenej... Vidíte, že sa zaoberám jedným biznisom. Medzi iným... A myslel som si, že... Vy predávate akcie, myslím?

NICK Pokúšam sa.

GATSBY To by vás mohlo zaujímať. Nezaberie vám to veľa času a zarobíte... dosť, nech nehovoríme o číslach. Týka sa to niečoho ... diskrétnejšieho...

NICK Roboty mám dosť, pozrite... Ďakujem vám, ale zatiaľ sa nemôžem zaoberať inou robotou.

GATSBY Dobre. Vy rozhodujete. A teraz, nech sa páči, plavba jachtou. Vy a ja – dvaja.

NICK Ak nebudete mať nič proti – traja.

Jordan schádza z verandy.

ŠIESTY OBRAZ

Nickova hala. Vonku hrmí. Zvoní. Nick otvorí a dvaja uniformovaní šoféri s bielymi rukavicami prinesú koše kvetov.

ŠOFÉR Od pána Gatsbyho, ak dovoľíte.

Služobníctvo prináša strieborný čajový servis. Prichádza Gatsby v bielom športovom obleku.

GATSBY Je všetko v poriadku?
NICK Dúfam.

Gatsby zasahuje do ukladania príborov, starostlivo dozerá na podrobnosti. Vonku sa spustí intenzívny dážď.

GATSBY Opäť sa rozpršalo. Celý deň! Akurát dnes? /*Trasie sa od strachu.*/ Bože, tráva nie je pokosená!
NICK Vaša tráva je vzorne pokosená, iba ak ste mysleli tú moju?
GATSBY Priateľu, máme celých desať minút. Mám zavolať svojho záhradníka?
NICK Prosím vás, to je zbytočné. Ona príde spredu.
GATSBY A ak sa pozrie cez okno?
NICK Nebude prekvapená, verte mi. Dobre ma pozná.

Čakajú a pozerajú na hodinky.

GATSBY Prší. V novinách písali, že okolo siedmej môže prestať. Myslím, že to bol Journal.
NICK Zamračené je, naozaj, ale na druhej strane váš dom je ako iluminácia. Všetky okná svietia.
GATSBY Prešiel som pár izieb...
NICK V každom prípade vás však musím upozorniť, že ak priamo začnete s biznisom, znudíte ju. Ona má rada filmy a poéziu...
GATSBY Óch, áno. O desať minút bude sedem. Len či príde v tomto daždi?
NICK Na sto percent. Veď je autom?

Gatsby vstáva, upravuje niektoré príbory a zase si sadá.

GATSBY Mala by prísť každú chvíľu, však?
NICK Áno. Každú chvíľu.

Stoja a čakajú. Gatsby sa roztrasie pri každom zvuku. Gatsby náhle rozhodne vstáva.

GATSBY Nemá zmysle, aby sme ďalej čakali. Odchádzam.
NICK Prečo?
GATSBY Nikto na čaj nepríde. Je veľmi neskoro! Nemôžem čakať celý deň.
NICK Nebuďte smiešny. Je takmer sedem o dve minúty.

Znovu si sadne. Počut' zvuk zastavujúceho sa auta. Obidvaja vyskočia.

NICK To je ona. Vy choďte tam a čakajte, kým vám otvorím. /*Ukazuje mu na dvere.*/ Išli ste už zadným vchodom.
GATSBY Zadným? Ako to zadným?
NICK Tak. Sme blízki susedia a hotovo. Nemôžeš teraz v tom daždi obchádzať celý dom, len preto, aby si prišiel spredu.

Potlačí Gatsbyho vo dverách a odíde. Gatsby nakúka cez otvorené dvere, poslednýkrát sa postaví pred zrkadlo a zas sa naspäť skryje. Vchádza Daisy a Nick.

DAISY Si do mňa zaľúbený môj milý, keď bolo treba, aby som prišla sama?

NICK To je tajomstvo môjho zámku, milá moja.
DAISY Ach, aké krásne kvety? Si zaľúbený, priznaj sa.
NICK Vždy som bol, len ty o tom nevieš. Povedz šoférovi, aby odišiel niekam na hodinu.
DAISY Je to byť stále záhadnejšie... Len, aby som nemala pravdu? /Cez dvere./ Príď o hodinu, Ferdi. Volá sa Ferdi. Len sa pozriem do zrkadla, ak dovoľíš, a potom si môžeš kláknúť na kolená.

Ide cez dvere do zadnej časti domu. Nick zamieri ku Gatsbyho dverám a klope.

NICK Budte pripravený! O chvíľu otvorím.
DAISY /nesie v ruke uterák/. Rozprávaš sa sám so sebou, Nick?
NICK Opakoval som si vyznanie, ktoré ti poviem. Moment, myslím, že niekto príde... /Otvára dvere, za ktorými by mal byť Gatsby/. A, to ste vy? Podte, podte. /Nikto neprichádza./
DAISY Čo sa deje, Nick. Zavolať si aj fotografa, aby zdokumentoval udalosť?
NICK Moment. /Prichádza a odchádza zmätený./ Zvláštne?
DAISY Čo je zvláštne, Nick?

Pri vchodových dverách počuť klopanie. Nick otvára. Vo dverách je Gatsby s mokrými vlasmi. On a Daisy stoja a mlčky pozerajú.

DAISY /objímajúc, falošne spokojná/ Naozaj sa veľmi teším, že ťa zas vidím.
GATSBY /Nickovi/ Dávno sa poznáme.
DAISY Toľko rokov sme sa nevideli...
GATSBY 27. septembra to bude...
DAISY Áno, viem koľko...

Daisy ide k nemu a uterákom mu suší vlasy.

NICK Aké nečakané stretnutie, naozaj. Dobré, že ste prišli, pán Gatsby. Dáte si s nami čaj? Voda je takmer hotová.

Sadajú si k stolu.

DAISY Hrozné počasie, nemyslíte? Celý deň prší.
NICK V novinách písali, že pršať môže prestať okolo siedmej. Myslím, že to bol Journal. Však, pán Gatsby. /Pozerá ku Gatsbymu, ktorý mu prikyvuje./
DAISY Naozaj? To by bolo úžasné. Hoci aj dážď má svoje čaro, len aby nehrmelo.
NICK Ako teraz, máš na mysli? Teraz už nehrmí.
DAISY A nielen teraz. Vždy, keď nehrmí. Však? /Pozerá sa na Gatsbyho a ten zas prikyvuje, prehltajúc./
NICK Myslím, že voda je hotová. Moment! /Chystá sa odísť./
DAISY Dovoľ mi, Nick. To je ženská časť rituálu.

Odchádza.

NICK Urobil som, čo som mohol. /Vstáva./
GATSBY /ustarostene/. Ostaňte, prosím vás! Kam odchádzate?
NICK Vráť sa neskôr.
GATSBY Nie, prosím vás! Och, Bože!
NICK Čo je?

GATSBY Urobil som strašnú chybu. Strašnú, strašnú chybu! Myslel som si, že ona...
NICK Ste v rozpakoch, nič viac. Daisy je tiež v rozpakoch.
GATSBY Daisy? Myslíte?
NICK Tak, ako aj vy.
GATSBY Naozaj si to myslíte?
NICK Je to také jasné, že...
GATSBY Nehovorte nahlas, bude to počuť.
NICK Správate sa ako puberták. Čo je na tom? O chvíľu sa vrátim. /*Odchádza.*/

Vchádza Daisy s vodou. Sadajú si.

DAISY Prvýkrát ťa vidím bez uniformy. Chcela by som, aby si bol zase v tej poručickej uniforme, v ktorej si odišiel na front.
GATSBY Mohla si ma vidieť – v nej som sa vrátil. Ak by si ma čakala, mohla si ma vidieť.
DAISY /*rozplakala sa*/. Och, Jay, odpusť mi. Odpusť mi!
GATSBY Lúbila si Toma, keď si sa vydávala?
DAISY Čakala som ťa celé dlhé roky, kým sa vrátiš, a stále ťa nebolo.
GATSBY Sľúbil som ti, že sa vrátim.
DAISY Áno, ale nevracal si sa. Čakala som, čakala, čakala a myslela som, že sa nevrátiš. A čas plynul...
GATSBY Lúbila si ho?
DAISY Spôsobili to okolnosti, milý môj. Popýtal ma o ruku... Prišiel v Louisville so stovkou služobníkov a štyrmi súkromnými autobusmi, prenajal celé jedno poschodie v hotely Mulbak. Deň pred svadbou mi daroval perlový náhrdelník za tristopäťdesiat tisíc dolárov. Prečo si neprišiel vtedy, Jay? Prečo?
GATSBY Písal som ti, že sa vrátim o mesiac.
DAISY Áno, presne vtedy som dostala ten list, Jay. Mala som už oblečené svadobné šaty. Prečítala som list, hodila som náhrdelník do koša a strašne som sa opila. Nikdy predtým som nepila. Vybrala som náhrdelník a prikázala som: „Zaneste ho dolu a vráťte ho majiteľovi. Všetkým povedzte, že Daisy zmenila svoje rozhodnutie. Zamkli ma a zložili do vane so studenou vodou. Nepúšťala som tvoj list a stískala som ho vo vani, kým sa nerozpadol ako sneh. Strčili mi pod nos amoniak, položili ľad na čelo, dali mi šaty a o pol hodinu neskôr som stála pred oltárom s Tomom Buchananom, do čerta!

Ticho vchádza Nick, rozmýšľajúc, či zas neodíde.

GATSBY Prečo si ma nepočkala, Daisy?
DAISY Vždy som ťa ľúbila, Jay. A vždy ťa budem ľubiť tak, ako kedysi.
GATSBY Prečo si nemohla počkať, pýtam sa?
DAISY Pretože...
GATSBY Preto?
DAISY Pretože bohaté dievčatá sa nevydávajú za chudobných chlapcov, Jay.
GATSBY /*opakuje, hľadajúc zmysel*/. Bohaté dievčatá sa nevydávajú za chudobných chlapcov...
DAISY Odpusť mi, Jay, prosím. Ver mi, ľúbim ťa a len teba som ľúbila!
NICK Prestalo pršať.
GATSBY Ó, ahoj!
NICK Ahoj, priateľu. Hovorím, že prestalo pršať...
GATSBY Naozaj? /*Daisy*/ Čo na to povieš? Prestalo pršať?
DAISY Teším sa, Jay. Ach, ako sa teším!
GATSBY Chcem, aby ste s Daisy prišli tam do môjho domu. Vyzerá dobre, nie?

DAISY Tá obrovská budova? Tá obrovská budova je tvoja?!

GATSBY Áno. Žijem v nej sám, ale nezávislý. Páči sa ti?

DAISY Bože, prekrásna je!

GATSBY Teším sa.

DAISY Ozajstný zámok! Aké veže, aké klenuté dvere, balkóny, mramorové sochy...

GATSBY Za tri roky som zarobil peniaze, za ktoré som ho potom kúpil.

NICK Myslel som, že ste ich zdedili?

GATSBY Áno, ale prišiel som o ne vo vojnovej panike. To je jedno...

DAISY Bože, aká záhrada! Aké aleje, večne zelené kríky, lôžka zo sirôtok a narcisov, jazerá s leknami...

GATSBY Nezabudol som, že máš rada lekná.

DAISY Ach, ako sláviky spievajú, aké prekrásne sláviky!

GATSBY Teraz sa pozri ku mramorovým schodom, pod stĺpy.

DAISY Bože, orchester. Celý orchester?

NICK Symfonický!

DAISY Vo frakoch. A noty! A dirigent?

GATSBY A teraz zatvor oči, Daisy! Prosím!

Zatvára oči.

GATSBY Toto je pre teba.

Zaznie začiatok Piatej Beethovenovej symfónie.

DAISY */plače od dojatia/.* Ďakujem ti, Jay. Úžasná časť, nikdy som ju nepočula.

Stoja a počúvajú, Nick využije príležitosť, aby po špičkách odišiel.

DAISY Nerozumiem len tomu, ako môžeš žiť sám v tomto prekrásnom dome?

GATSBY Vždy je plný zaujímavých ľudí. Cez deň, aj v noci. Ľuďmi, ktorí robia veľké veci. Významní autori. Organizujem komorné koncerty, výstavy v salónoch, filozofické debaty a literárne diskusie v knižnici...

DAISY Je to úžasné Jay! Úžasné!

GATSBY Mám aj človeka v Anglicku, ktorý mi nakupuje oblečenie. Posiela vybrané kolekcie na každú sezónu: kostýmy, šaty, kravaty a košele... Čisté ľanové košele, hodvábne... Pásikované, vzorované košele, kockované, košele červené, svetlozelené, bledofialové a bledooranžové, košele s monogramami v indickej modrej a s emblémami v pompejskej červenej...

DAISY */plače/.* Bože, aké krásne košele! Nikdy predtým som také nevidela... také krásne košele.

GATSBY Keby nebola hmla, videli by sme aj tvoj dom za zálivom. Na konci vášho prístavu stále svieti zelené svetielko, ktoré horí celú noc. Vždy sa naň pozerám, keď myslím na teba. Také krásne a nedostupné svetlo!

DAISY Pod' sem, rýchlo! Pozri sa tam. Tam, na západ, kde slnko prebíja oblaky. Vidiš tie ružové oblaky, chcel by som jeden zobrať, položiť ťa naň a hojdať ťa sem a tam.

GATSBY Moment! Počúvaj! Spoznávaš tú pieseň? „Hniezdo lásky“. Samotný Klipspringar hrá hore na terase.

DAISY Klipspringar? Chudáčik Klipspringar?

GATSBY Poznáš ho?

DAISY Nie, ale je taký sladký...

GATSBY Počúvaj, aké božské tóny: moje krídlo je nemecké, „Bosendorfer“.
DAISY A Klipspringar? Aj on?
GATSBY Ten je slávny pianista, drahá. Počúvaj!

SIEDMY OBRAZ

Nickova hala. Vchádza Nick a Jordan.

NICK Si vynikajúci šofér. Tak blízko si išla popri človeku, že si mu odtrhla gombík z kabáta.
JORDAN A, čo, zašije si ho.
NICK Mala si aspoň zastaviť...
JORDAN Aby som mu ho prišila?
NICK Aby si sa ospravedlnila. A ty si rovno ušla.
JORDAN Nenávidím komplikácie.
NICK Ale ich vytváraš. Alebo buď pozornejšia, alebo vôbec nešoféruj.
JORDAN Pozorná som.
NICK Nie, nie si.
JORDAN Iní sú pozornejší?
NICK Čo majú oni spoločné s твоjím šoférom?
JORDAN Budú si dávať pozor. Na to, aby sa stala nehoda, sú potrební dvaja šoféri.
NICK Predstav si, že stretneš niekoho ako ty?
JORDAN Dúfam, že sa to nikdy nestane. Neznášam nepozorných ľudí. Preto ťa mám rada.
/Bozkáva ho./

Posadia sa na verandu a nalejú si čaj.

JORDAN */spokojná/*. Nikto sa u Gatsbyho neobjavil?
NICK Už tri týždne sa nerobia ani večierky. Autá hostí prichádzajú a odchádzajú s rozčarovaním.
JORDAN Videl si ho teraz niekedy?
NICK Počuli sme sa po telefóne. Uvoľnil takmer celé služobníctvo, aby neklebetili: Daisy tam chodievala každé popoludnie.
JORDAN Aj ona má svoje potreby v živote.
NICK A teda, mohla si ma aspoň upozorniť, prečo chcel to stretnutie.
JORDAN Sľúbila som, že budem mlčať, už som ti to povedala. A netvár sa tak nevinne, ty si bol dlžný Daisy toto gesto.
NICK Bol som dlžný Daisy?
JORDAN Pravdaže. Keď organizuješ stretnutia Tomovi, prečo nie aj Daisy?
NICK Prepáč, Tom si ich organizuje sám.
JORDAN Ale u teba?
NICK Bohužiaľ, pretože nemôžem odrieknuť...
JORDAN Potom ťa prosím, nerob zo mňa vinníka, keď sa cítiš využívaný.
NICK Vždy sa zamiešam do nejakej kaše kvôli svojej добрote.
JORDAN Dobré, že nie si žena... s tým mäkkým srdcom.
NICK Nevie, či som neurobil chybu, keď som mu uveril. Povedz mi, čo vieš o tom ich príbehu?
JORDAN Nič také. Keď som mala 16, najväčší a najkrajší dom v Louisville bol Daisy. Mala osemnásť a bola najkrajším a najbohatším dievčaťom v Louisville. Stretávala sa s jedným poručíkom, ktorý sa na ňu pozeral tak, akoby to chcelo každé dievča. Poručík Jay Gatsby. Odvtedy som ho nevidela a dokonca, keď som ho stretla tu, neuvedomila

som si, že je to ten istý človek.

NICK Neuveriteľná náhoda, naozaj. Po toľkých rokoch...

JORDAN Nie je to náhoda.

NICK Prečo myslíš?

JORDAN Pretože Gatsby kúpil ten dom len kvôli nej. A tieto grandiózne stretnutia robil s nádejou, že sa tam raz objaví ona. Nevieť len to, ako sa zoznámila s Tomom.

NICK Ja viem. Zoznámil som ich počas jednej dovolenky. Prechádzali sme spolu cez Louisville a pili sme čaj u Daisy. Bol uchvátený ich domom?

JORDAN Áno, pravdepodobne všetky intrigy na tomto svete máš na svedomí. Pre tvoju dobrotu...

NICK Budeš pokračovať?

JORDAN O nej sa šíri kadejaké chýry – ako raz v noci v zime ju matka pristihla, že si balí kufor, aby odišla do New Yorku, rozlúčiť sa s nejakým vojakom, ktorý odchádzal za oceán. Zabránili jej v tom, a ona niekoľko týždňov s nikým neprehovorila. Po vojne sa vydala za Toma Buchanana a odišla na svadobnú cestu do Európy.

NICK Lúbila ho?

JORDAN Koho?

NICK Toma?

JORDAN Videla som ich v Santa Barbara, keď sa vrátili a myslela som si, že nikdy som nevidela ženu, tak bláznivo zaľúbenú do svojho manžela. Hodiny sedeli v piesku, hlavu mala položenú v jeho lone a pozerala sa na neho s nekonečnou láskou. Raz v noci Tom narazil do nejakého kamiónu, odletelo mu predné koleso na aute. Meno dievčaťa, ktoré bolo s ním, sa tiež objavilo v novinách – nejaká chyžná z hotela. Tak nejako...

NICK Vedel som o tom ešte predtým, ako som prišiel.

JORDAN Odkiaľ?

NICK Od nikiaľ. Cítil som to.

JORDAN Závidím ti. Ako to robíš?

NICK Každý chce v sebe nájsť aspoň jednu základnú cnosť. Napríklad ja: ja som jeden z mála čestných ľudí, ktorých poznám, dúfam.

JORDAN A aká je to prednosť, keď nemôžeš povedať „nie“?

Konský hrkot a zvonenie bicyklov z ulice. Hlasy rodiny McKeyho, Toma a Katrin.

TOM /z ulice/. Nick? Tu si?

JORDAN Zase máš hostí, a ja musím utekať na tréning. Prijemnú zábavu.

Vstáva.

NICK Počkaj, prosím. Nepozýval som nikoho.

JORDAN Prosím! Meškám. Pôjdem zadným východom.

Jordan odchádza, a Nick uteká za ňou. Rodina McKeyho, Tom a Katrin vchádzajú pod verandu. Tom a Katrin v jazdeckých oblekoch, a McKeyovci tlačia bicykle.

KATRIN Nie. Vylúčené. Myrtle nemôžem priviesť. Aspoň nie teraz. Tam sa niečo deje...

TOM Čo máš na mysli?

KATRIN Wilson našiel dva lístky do kina z minulého týždňa v jej stole.

TOM No a čo? To môže mať aspoň desať rôznych príčin.

KATRIN Aj ona mu to tak povedala.

TOM A on?

KATRIN Nič. Mlčí. Už druhý deň len mlčí.

LUCILLE Prejde ho to. Niktošov to rýchlo prejde. Mám s nimi skúsenosti.
 CHESTER Lucille, prosím ťa...
 LUCILLE Nemyslím na teba, môj milý. Vieš, o kom hovorím.
 TOM Zajtra pôjdem a natankujem benzín, aby som zistil, čo sa tam deje.
 LUCILLE Netreba. Myslím si, že netreba.
 TOM Sotva práve mňa podozrieva?
 LUCILLE Nie, pravdaže, ale v tomto stave je jeho fantázia nepredvídateľná. Však, Chester?
 CHESTER Nevieť. Prečo sa pýtaš mňa?
 KATRIN /Obzerá sa dookola./ Tu sme boli naposledy? Nič si nepamätám.
 TOM Nepamätáš sa, že sme boli u Nicka?
 KATRIN Aký Nick?
 TOM Čo sa deje, Katrin? Veď sme vás nechali samých v izbe. /Do domu./ Nick? Nick?
 /Vychádza na verandu a otvára dvere, hľadajúc Nicka./
 KATRIN /Lucille/ Mala som s ním niečo? Nič si nepamätám a teraz sa budem hanbiť pred ním.
 Myrtle určite vie, ale zabudla som sa opýtať.
 LUCILLE To vidno na jeho správaní, drahá. Ja ti poviem, či niečo bolo alebo nie, keď sa objaví.

Tom a Nick sa objavia v jedných z dverí.

TOM Rozhodli sme sa, že pôjdeme, a cestou ťa vezmeme so sebou. Len Myrtle tu tento krát nie je, ale dôležitejšie je, že je tu Katrin.

Všetci ho hlasne a láskavo pozdravujú. Chester fotografuje.

LUCILLE Dobre sme sa tu zabavili.
 KATRIN Ach, ako báječne sme sa opili, Bože môj! Na to nikdy nezabudnem.
 LUCILLE V príjemnej spoločnosti je dovolené všetko, drahá.
 KATRIN Čo chceš povedať?
 NICK Moment... Hneď donesiem niečo na pitie. /Ide do kuchyne./
 TOM Nick, počkaj. Netreba... /Ide za ním./
 KATRIN Povedz, čo si chcela povedať tým, že všetko je dovolené?
 LUCILLE Nič. Provokujem ho, aby sa priznal, ak niečo bolo.
 KATRIN A?
 LUCILLE Ideme ďalej...
 KATRIN Bože, čo som robila?
 LUCILLE Prečo? Nemáš ho rada?
 KATRIN Presne preto. Nikdy si nepamätám pekné chvíle, a život beží. Len, aby aj on nebol nejaký naničhodník?
 LUCILLE Nie je. Veď vidíš, že má bohatých priateľov?
 KATRIN A čo mám ja z toho?
 CHESTER Priatelia tvojich priateľov sú aj tvoji priatelia.
 KATRIN Prosím?
 LUCILLE Chester sa vyjadril vysokým štýlom, drahá.

Vchádza Nick s barom na kolieskach.

NICK /dvíha pohárik/. Na privítanie!
 TOM Moment! /Zodvihne pohárik./ Jeden muž mal manželku, ale nemal milenku. Ďalší mal milenku, ale nemal...

Zvuk brzd a klaxóna Gatsbyho Rolls-Royca. Všetci pozerajú z verandy.

- KATRIN */sadá si s podlomenými nohami/.* Gatsby! Na Rolls-Royce!
LUCILLE */tiež si sadá s podlomenými nohami a prežehná sa./* Naozaj je to on?
KATRIN On.
NICK Áno, on to je.
LUCILLE Bože, neverím?
TOM Nerozumiem len tomu, prečo je taký papagájovo žltý ten jeho Rolls?
GATSBY */vchádza/.* Ahoj priateľu, pozdravujem všetkých prítomných. Pekný deň ste si vybrali na výlet.
NICK Pán Gatsby? Rád vás vidím.
CHESTER Dajte si s nami pohárik...
NICK Budeme radi, naozaj.
TOM A ešte ako...
GATSBY Je to pre mňa česť, ďakujem. */Ide ku nim./* Dobre ste si zajazdili? Cesty tu sú veľmi dobré.
CHESTER Autá tiež, ak súdime podľa vášho.
KATRIN Je úžasne krásne, naozaj!
TOM V obchode pravdepodobne nemali lepšie farby?
GATSBY Mali všetky farby. Ale túto farbu tam nenájdete – aj farba, aj automobil sú na objednávku – druhé také nenájdete.
NICK Moment, ak dovolíte. */Predstavuje hostí Gatsbymu./* Rodina McKeyho, Katrin a pán Buchanan.
GATSBY Tom Buchanan? Mám potešenie poznať vašu manželku.
TOM Naozaj? To je možné, ak sa nemýlite?
GATSBY Nie! Nepomýlil by som sa nikdy...
KATRIN Ja som tiež bola na vašom večierku. Prekrásne bolo.
GATSBY Ó, áno. Spomínam si, áno...
KATRIN */podáva mu ruku s úctou/.* Katrin.
TOM Áno, rozumiem... Aj moja manželka tam asi náhodou bola...
GATSBY Ešte nie, ale rád vás uvidím spolu?
LUCILLE Všetci prideme na najbližší večierok.
GATSBY Potešenie je na mojej strane, pani.
CHESTER Dovolíte, pán Gatsby? Mohol by som zvečniť váš dom pre históriu?
TOM Pán Chester je umelecký fotograf.
CHESTER */pchá album pred Gatsbyho/* Sám sa pozrite. Vybrané etudy: „Kráska a zviera“, „Samota“, „Starý zapriahnutý kôň“...
CHESTER Koľko budete chcieť. Mohol by som zdokumentovať všetky vaše večierky pre archív. A fototéku všetkých vašich hostí. Letopis histórie a ešte...
GATSBY Ako nápad zaujímavé, naozaj. Stojí to za to.
CHESTER Čas nenávratne letí, pán Gatsby. Zachyťme, čo môžeme. Nestojí to bohvie čo, ako sa hovorí. Aha hneď, moment... Unikátne svetlo. */Kolenkuje s fotoaparátom ku Gatsbymu./*
KATRIN Podťe všetci. */Postaví sa ku Gatsbymu./* Zachyťme túto prekrásnu chvíľu, ktorá sa už nikdy nezopakuje v ľudskej histórii. Možno je to posledný pekný deň a zajtra už bude zle. Uchovajme si to. Bože, je to neopakovateľné! Podť, Chester!

Všetci pózujú kvôli fotografii.

CHESTER Úsmev! Jeden, dva, tri...

ÔSMY OBRAZ

Nick sám vo svojej hale... Gatsbyho klaxón a zvonenie pri vchodových dverách.

NICK Pán Gatsby? Moment!

Prichádza Tom a Jordan.

TOM Ha-ha-ha! Neuhádol si, Nick. Neuhádol.

JORDAN Gatsby a Daisy tiež pôjdu. Ideme do mesta. Ideš aj ty?

TOM V tejto horúčave?

JORDAN Kiná na Päťdesiatej avenue sú chladné...

NICK A Jay a Daisy?

TOM Mojím autom išli. Minuli sme sa. Objednal som si Rolls, chcel som vedieť ako chodí.

JORDAN Išli dopredu, ale zastavili sa pri Wilsonovi pre benzín. Nastúpiš do Rolls s nami?

TOM Radšej choď s nimi. Nechcem nechávať Daisy samú s tým človekom.

NICK S Gatsbym?

TOM Áno, s ním.

Vynútená pauza.

TOM Možno vyzerám hlúpy a podozrievavý, ale mám šiesty zmysel. Neveríte tomu, ale veda...

JORDAN Ok, Tom. Nie každý ti musí byť sympatický.

TOM Nejde o sympatie. Mám dôkazy o tom človeku.

JORDAN Že je Oxfordský absolvent?

TOM On? Ste v poriadku?

NICK Aj tak študoval v Oxforde.

TOM Oxford, štát Nové Mexiko, máš na mysli?

JORDAN Tom, ak si mal pochybnosti, prečo si ho pozval na obed?

TOM Daisy ho pozvala; pozná ho dávno – neviem odkiaľ a ako!

Zvuk zastavujúceho sa auta. Vchádza Daisy.

DAISY /rozrušená./ Tom, poznáš Wilsonovu ženu?

TOM Nie. Ktorý Wilson?

DAISY Opravár?

TOM Má ženu?

DAISY S ním sa niečo stalo. Vždy bol milý a usmiaty, a teraz je bledý a celý sa trasie.

TOM A čo s tým mám spoločné ja.

DAISY Počul si niečo? Zamkol som svoju ženu, povedal, na druhom poschodí.

TOM On?!

DAISY Áno. Budem ju tam držať, povedal, do nasledujúceho dňa a potom odtiaľto odídeme. Spoznal tvoje auto a pýtal sa, kde si.

TOM Povedala si mu?

DAISY Áno.

TOM Sľúbil som mu, že mu ho výhodne predám, keď príde nové, preto sa pýtal. Odchádzajú teda?

DAISY Tak povedali. A keď ste ty a Jordan prešli okolo s Rolls, videla vás, začala búchať hore po okne tak silno, že rozbila sklo, ušla a bežala za vami.

TOM Za nami?
DAISY Áno. Akoby čakala pomoc, preto sa pýtam, či ju poznáte?
TOM Poznám len Wilsona.
DAISY Chytil ju, a ona kričala ako bláznivá. Bláznivá! Vytrhla sa a ušla?
TOM Kam?
DAISY Kto vie... Bola celá od krvi z rozbitého skla. Nick, miláčik, nalej niečo.

Telefón zvoní a Tom sa trasie. Nick ide k telefónu. Počúť jeho hlas: „Áno. Moment“. Nick sa vracia.

NICK Máš telefón, Tom.

Tom sa trasie a odchádza k telefónu vo vestibule.

DAISY */Nervózne vypije pohár do dna./* Nalej mi ešte jeden.
JORDAN */Nickovi/* Vraj je na telefóne Tomova priateľka?
DAISY Ktorá?
NICK Mužský hlas to bol.
DAISY Mužský soprán?
TOM */z vestibuly rozčúlene/*. Nemám voči tebe žiadne povinnosti... o to viac, že ma vyrušuješ počas obedu na návšteve... Ani náhodou nebudem niečo také trpieť!
DAISY Ani sukničkárom nie je ľahko.
NICK Ide o obchod, uisťujem vás.
DAISY Áno, áno. Hľadajú ho kvôli obchodom na tvojom telefóne?
NICK Je to Wilson; ty si mu povedala, kde je Tom.

Prichádza Tom.

NICK Urobím niečo studené na pitie.
DAISY Tu buď, Nick. Tom prinesie ľadový gin z auta. Podme, Tom, ukončil si rozhovor?
TOM Zase ten otravný človek...
DAISY Gin, povedala som! */Tom odchádza./*

Prichádza Gatsby a necháva kľúče od auta na stole.

GATSBY Kľúče od auta? Kde je Tom?
DAISY To je jedno. Vieš, že ťa ľúbim.

Daisy vstala, ide ku Gatsbymu a pobožká ho na ústa.

JORDAN Zabúdaš, že aj my sme tu, drahá.
DAISY Pobožkaj aj ty Nicka a sme jedna jedna.
JORDAN Dámy tak nehovoria, milá moja.
DAISY Mne je to jedno! */Začína si klepkat' nohou./* Nebojím sa nikoho a ničoho! Stačí!

Tom sa vracia so štyrmi pohármi ginu. Gatsby si zoberie svoj pohár.

GATSBY Naozaj vyzerajú byť ľadové.
TOM Čítal som, že slnko je každý rok teplejšie. Vyzerá to tak, že veľmi skoro Zem spadne na Slnko... alebo to bolo naopak... Slnko je z roka na rok studenšie. Ako to do čerta bolo?

DAISY To je jedno, Tom. Nech to povieš akokoľvek, vždy to bude hlúpe.
TOM Je to vedecky dokázané.
DAISY Čo budeme robiť poobede? A zajtra, a pozajtra, a nasledujúcich tridsať rokov? Bože, stále to budem počúvať?
JORDAN Nebuď pesimistická, milá moja. Keď sa ochladí, život začína znova...
DAISY Je tak teplo a všetko je také pomýlené v tomto živote. Ideme do mesta?

Pod verandou sa objaví Wilson.

WILSON Pán Buchanan?
TOM Wilson? Preháňaš! Podám na teba žalobu.
WILSON Prosím vás o auto, potrebujem peniaze.
TOM Načo do čerta potrebuješ peniaze a práve dnes si sa rozhodol, že ich dostaneš?
WILSON Moja žena a ja chceme odísť.
TOM Tvoja žena chce odísť?
WILSON Odvediem ju! V posledných dňoch som na niečo prišiel. Preto chcem odísť, prepáčte mi.
TOM Dobre. Dám ti auto. Doveziem ti ho zajtra popoludní, a teraz zmizni.
WILSON Ďakujem vám. Veľmi pekne vám ďakujem.

Tom sa vracia k stolu smutný a nervózny.

TOM Drzý naničhodník! /Prevracia pohár./ Do pekla!

GATSBY *sa pozrie ku Daisy a všetci sledujú toto gesto.*

DAISY A vy vyzeráte tak spokojne!

Ich oči sa stretnú a oni sa na seba bez zábran pozerajú.

DAISY Tichý, pokojný a sebavedomí. Mám rada citlivých mužov. Podobáte sa na človeka z reklamy... Predpokladám, že poznáte toho človeka z reklamy, ktorý sa podobá na George Gordon Byron... /Tomovi./ Pôjdeme už konečne do mesta, Tom?
TOM /smutný od ich úprimnosti/. Dobre. Poďme! Všetci ideme do mesta.

Nikto sa nehýbe.

TOM Poďme teda! Čo sa tu vlastne deje? Ak ideme, poďme.
DAISY Aha? Dohodli sme sa? Mohli by sme predtým vyfajčiť po cigarete?
TOM Veď ty si chcela, nie?
DAISY Ach, Tom! Príliš teplo je, aby sme sa hádali.
TOM /vybuchne./ V tomto prípade musíme zabudnúť na horúčavu. Robíš ju desaťkrát horšou, keď o nej stále hovoríš.
GATSBY Priateľu, prečo nedáte Daisy pokoj?

Dlhá prestávka pred „duelom“.

TOM Významný je tento váš výraz, však?
GATSBY Ktorý?
TOM To vaše neustále „priateľu“. Kde ste s nemu prišli, zaujímavé?

DAISY Vieš čo, Tom, ak budeš zabídať, odídem.

NICK Na zdravie! Trochu ľadu niekomu?

Vonku klaxóny po ulici prechádzajúcej svadby.

JORDAN Vieš si predstaviť, že sa vydávaš, nech je to ktokoľvek, v tejto horúčave? Musel si ohlúpnuť ako...

DAISY Ako ja. Nepamätáš sa? Ja som sa vydávala uprostred júla. Niekoľko dokonca odpadol. Kto to bol, kto odpadol, Tom?

TOM Biloxi. Volal sa Biloxi.

JORDAN Áno. Jeden človek s menom Biloxi. Bill Biloxi. A bol z Biloxovcov, zo štátu Tennessee. Odniesli ho domov, žili sme vtedy na dva domy od kostola, preto si to pamätám.

NICK Kedysi som poznal jedného Billa Biloxa z Memphisu.

JORDAN To bol jeho bratranec. Predtým, ako odišiel, dozvedela som sa celý jeho rodinný príbeh.

TOM Nepoznám ho. Bol zo strany Daisy.

DAISY Nie. Nikdy predtým som ho nevidela. Prepáč, prišiel špeciálne rezervovaným vagónom vo vlaku s ostatnými z vašej výšky.

JORDAN Povedal mi, že bol predsedom vášho kurzu v Yale.

TOM Biloxi?!

NICK Predovšetkým sme nemali nijakého predsedu.

TOM Medziiným, pán Gatsby, dozvedel som sa, že ste oxfordský absolvent?

GATSBY Nie presne.

TOM Čo znamená nie presne? Ako mám tomu rozumieť, boli ste v Oxforde, alebo nie?

GATSBY Áno, učil som sa tam.

TOM Zdá sa mi, že ste tam boli približne v tom istom čase ako Biloxi v Yale?

GATSBY Povedal som vám, že som tam len študoval. Trvalo to päť mesiacov. Preto sa vlastne nemôžem nazvať oxfordským absolventom. Bola to príležitosť, ktorú dali niektorým dôstojníkom po skončení vojny. Mohli sme si vybrať ktorúkoľvek univerzitu v Anglicku alebo Francúzsku.

DAISY Otvor whisky, Tom a ja ti urobíme koktail. Potom nebudeš vyzeráť tak hlúpo.

TOM Moment Daisy. Chcem položiť pánovi Gatsbymu ešte jednu otázku.

GATSBY Prosím.

TOM Aký škandál sa vlastne pokúšate urobiť v mojej rodine?

DAISY Nie on, ale ty robíš škandál. Ovládaj sa, prosím ťa!

TOM Mám sa ovládať? Zdá sa, že hitom poslednej módy je, aby si stál bokom, a aby si nechal pána Niktoša od Nikial', flirtovať so svojou ženou. Dobré, ak to chceš, nevtáhuj ma do tejto hry. Takto sa začína a nakoniec sa aj skončí pri svadbách čiernych a bielych.

JORDAN Tu sme všetci bieli, Tom. Zmeňme tému?

TOM Dobré. Viem, že nie som aktuálny. Nerobím večierky. Na to, aby mal dnes človek priateľov, musí asi svoj dom premeniť na chliev.

GATSBY Chcem vám niečo povedať, priateľu...

DAISY Prosím ťa, nerob to! Rozíďme sa všetci domov. Prečo sa, do čerta, nerozídeme domov?

JORDAN Super nápad. Poď, Tom, vstávame – nikto už nechce piť.

NICK Ja chcem! Na zdravie, Tom! Povedz konečne prípitok, do pekla!

TOM Poviem, ale najprv chcem vedieť, čo mi, pán Gatsby, chce povedať?

GATSBY Dobré, poviem vám to. Vaša žena vás neľúbi a nikdy vás neľúbila, priateľu. Lúbi mňa.

TOM To je blázon!

GATSBY Nikdy vás neľúbila, počuli ste? Vydala sa za vás, pretože sa unavila čakaním na mňa. Bola to osudová chyba, ale v kútiku srdca neľúbila nikoho okrem mňa!

DAISY */vstáva/* Ideme?

TOM Posad' sa, Daisy! Chcem počuť všetko a vedieť, čo sa stalo a čo sa deje?

GATSBY Povedal som vám, čo sa stalo. Dialo sa to počas celých rokov a vy ste o tom nevedeli.

TOM /ku Daisy/ Vídavala si sa s týmto človekom počas tých rokov?

GATSBY Nie. Nevídala sa. Nemohli sme sa vidieť, ale počas celého toho obdobia sme sa ľúbili, priateľu, a vy ste to nevedeli. Niekedy som sa vám vysmieval, že o tom neviete.

TOM Blázon! Neviem, čo sa dialo predtým ako som Daisy spoznal, ale chce sa mi zomrieť, keď si predstavím, ako ste sa mohli čo i len na míľu ku nej priblížiť; pripúšťam to, len ak ste nosili nejaké veci ku zadným dverám. Všetko ostatné je klamstvo. Daisy ma ľúbila, keď sa vydávala za mňa a ľúbi ma aj teraz.

GATSBY Nie!

TOM Ale áno! A navyše, aj ja ju ľúbim. Z času na čas sa spúšťam s nejakou avantúrkou ako hlupák, ale niekde v srdci ju stále ľúbim.

DAISY Ty si nechutný!

GATSBY Daisy, to už nemá význam. Zabudni na neho. Jednoducho mu povedz pravdu – že si ho nikdy neľúbila – a na všetko sa navždy zabudne.

DAISY Ako by som ho mohla ľúbiť?

GATSBY Nikdy si ho neľúbila...

DAISY Nikdy som ho neľúbila.

TOM Ani v Kapiolani.

DAISY Ani tam.

TOM Ani v deň, keď som ťa odniesol na rukách z Punch Bual, aby sa ti nenamočili topánky?

DAISY Prosim ťa, prestaň. /Gatsbymu./ Vidíš, Jay...

GATSBY Daisy!

DAISY Chceš príliš veľa, Jay! Teraz ťa ľúbim – nestačí to? Nemôžem zmeniť minulosť. Predtým som ho naozaj ľúbila, ale ľúbila som aj teba.

GATSBY Lúbila si aj mňa??

TOM Dokonca aj to je klamstvo. Ani si na vás nespomenula. Medzi Daisy a mnou sú veci, ktoré vy nikdy nebudete vedieť, na ktoré my dvaja nikdy nezabudneme.

GATSBY Chcem hovoriť s Daisy osamote. Ona je teraz rozrušená a ...

DAISY Ani osamote nemôžem povedať, že by som nikdy neľúbila Toma. Nebude to pravda.

TOM Pravdaže nemôže.

DAISY Mimochodom, to už nie je pre teba dôležité?

TOM Ale je.

DAISY Nie je.

TOM Prečo?

GATSBY Pretože Daisy vás opustí.

TOM Hlúposť.

DAISY Aj tak to urobím.

TOM Ona ma neopustí! Aspoň nie kvôli nejakému podvodníkovi, ktorý musí ukradnúť prsteň, aby jej ho dal na ruku.

DAISY Toto nestrpím! Prosim vás, odíďme.

NICK Je najvyšší čas. /Chytá Jordan za ruku a vstáva./ Pán Gatsby, prosím vás, toto nie je rozhovor gentlemanov.

TOM Akých gentlemanov, do pekla? Je to jeden z bandy Meyera Ulfshayma – aspoň to viem. Urobil som malý prieskum...

GATSBY Môžete robiť, čo chcete, priateľu.

TOM On a ten Ulfshaym tajne predávali alkohol. Prišiel som na to hneď, ako som vás videl a nemýlil som sa.

GATSBY A? Nie náhodou sa váš najlepší priateľ Walter Chase stal našim spoločníkom?

TOM A nechali ste ho v kaši, však? Mesiac sedel vo väzení v New Jersey. Mali by ste vedieť, čo on

o vás rozpráva.

GATSBY Prišiel skrachovaný a bol šťastný, keď niečo zarobil, priateľu.

TOM Dost' už toho „priateľu“! Walter mohol svedčiť proti vám na súde, ale Ulfshaym ho zastrašil.

GATSBY Keď to hovoríte...

TOM Viem ešte niečo, čo ani Walter nemôže povedať. Mám pokračovať?

GATSBY To je vaša vec.

TOM Áno alebo nie?

DAISY Prosím ťa, Tom! Nemôžem už!

TOM Dobre. Daisy, vy s ním choďte domov. Jeho autom. A my si tu ešte dopijeme fľašu predtým ako pôjdeme.

Daisy váha.

TOM Chod', Daisy. On ti nedá pokoj. Pochopil, že s jeho flirtom je koniec. Mimochodom, prídem k jeho autu – ostali tam moje cigary.

Odchádzajú. Nick a Jordan ostávajú.

JORDAN Je to proste šialený fantasta.

NICK Kto?

JORDAN Kto, podľa teba? Prečo toto všetko bolo?

NICK Chce Daisy.

JORDAN Veď ju mal, nie? Čo viac chce? Vzťah Toma a Daisy sa práve znormalizoval. Čo viac mu ešte, do pekla, treba?

NICK */prekvapený/*. Jordan, ty si to naozaj myslíš?

JORDAN Nevidíš, aké nepríjemnosti spôsobil? Aby sme teraz rozmýšľali, ako sa vytratíme...

Počuť odchádzajúce auto. Tom sa vracia a otvára fľašu.

TOM Chcete z tohto? Jordan? Nick?

JORDAN Nie. Ďakujem. */Odchádza bez vysvetlenia./*

TOM Nick?

NICK Čo?

TOM Nechceš?

NICK Prepáč. Práve som si spomenul, dnes mám narodeniny. Okrúhle výročie.

TOM Ak si nevypijeme teraz, kedy potom? */Nalieva do pohárov./*

NICK Napime sa, ale na čo? Prichádza desaťročie samoty, rednúcich vlasov, stále menší počet neožených priateľov...

TOM Aj ty sa nakoniec oženíš. Myslím si, že tá chvíľa je blízko.

NICK Nemyslím si.

TOM Prečo nie?

NICK Pretože bohaté dievčatá sa nevydávajú za chudobných chlapcov. A chudobní chlapci to nerobievajú. Predo mnou je neznáma cesta nového desaťročia.

TOM Napime sa presne na to. */Pije sám „Happy birthday“, Pripíja si sám s ich pohárikmi a pije do dna./*

V tej chvíli počuť policajnú sirénu, klaxóny, pišťanie brzd a krik vyplašených ľudí. Nick beží na verandu.

NICK Katastrofa!
TOM To je dobre. Wilson bude mať konečne trochu roboty.
NICK Len, aby neboli obeť.
TOM Daj Bože!

Ludská vrava, komentáre, húkanie sanitky. Pod verandou sa objavuje Wilson, bežiaci a stonajúci v tranze, a pri ňom Jordan.

JORDAN Wilson!
WILSON Ó, Bože! Ó, Bože!
JORDAN Wilson, prestaň! Wilson! Čo sa vlastne stalo!

Wilson padá na kolená a zakrýva si oči, klátiac sa rytmicky dopredu a dozadu.

TOM Niečo sa stalo... Hej, Wilson, čo ti je, priateľu?
WILSON Auto ju zrazilo.
JORDAN Tom, doneste vodu!

Nick sa ponáhľa k vnútorným dverám, odkiaľ počuť hlasný telefonický rozhovor s políciou. Tom prichádza s fľaškou.

WILSON Zabil ju na mieste.
TOM Koho?
WILSON Myrtle. Zabil ju na mieste.
TOM Myrtle?!
WILSON Ten bastard ani nezastal. Veľké žlté auto.
JORDAN Ó, Bože! Už len to chýbalo! Tom, daj mu do pekla vodu, a odprac tú whisky. /Ponáhľa sa hore schodmi pre vodu./

Wilson zodvihne dva prsty.

WILSON Dve autá tam boli – jedno prichádzalo, a žlté odchádzalo preč?
TOM Kam preč?
WILSON Odtiaľto preč. Vtedy vybehla, mávajúc na žlté auto, akoby ho chcela zastaviť a presne vtedy sa obe autá obišli, žlté narazilo priamo do nej. Nový žltý Rolls-Royce.

Opäť počuť zvuk policajných aut.

NICK /z verandy/. Ide polícia.

Tom si klakne pred neho a trasie ho za ramená.

TOM Wilson, vzbop sa, počuješ, Wilson?

Wilson zodvihne hlavu a Tom dodáva ticho:

TOM Počúvaj dobre, Wilson. V New Yorku je jeden jediný žltý Rolls-Royce. Vieš, koho je.
JORDAN /prichádza s vodou a špliecha mu tvár vodou/. Wilson, vstaň. Vstaň, prosím ťa! Prichádza polícia, počuješ? Musíš sa tam vrátiť, nedá sa inak. /Odprevádzajú ho a vracajú späť k stolu./

TOM */naplní pohár a vypije ho do dna/. Bastard! Špinavý bastard! /Ponori sa do tichého smútku, potom náhle vstane a odíde. Z vonku počuť jeho auto./*

JORDAN Počkaj, Tom. Idem s tebou. Nechcem tu už byť.

Beží za Tomom bez rozlúčky. Automobil vonku sa pohýňa.

DEVIATY OBRAZ

Nick na verande. Gatsby vychádza z tmy.

GATSBY Pán Carraway?

NICK Pán Gatsby? Vy ste tu?

GATSBY Viete, čo sa stalo?

NICK Áno.

GATSBY Mŕtva je?

NICK Áno.

GATSBY Tak som si aj myslel; povedal som to už aj Daisy. Lepšie by bolo, keby náraz bol naraz. Mimochodom, dosť dobre to prežila.

NICK Kto?

GATSBY Daisy. Ovládla svoj šok, mal som na mysli.

NICK Aha...

GATSBY Prešiel som jednou bočnou cestou a nechal som auto v garáži. Myslím, že nás nikto nevidel, ale nie som si istý.

NICK Ja si myslím, že sa mýlite.

GATSBY Pravdepodobne. Kto je tá žena?

NICK Volá sa Myrtle Wilsonová. Jej manžel má servis.

GATSBY Áno. To je jedno. To je jedno...

NICK Ako sa to, do pekla, stalo?

GATSBY Hm... Pokúsil som sa, samozrejme, strhnúť volant...

Ticho, mlčanie.

NICK Daisy šoférovala?

Pauza.

GATSBY Pravdaže, poviem, že som to bol ja. Keď sme vyšli, bola veľmi rozrušená a rozhodla sa, že ak bude šoférovať, upokojí sa.

NICK Vedel Tom, že ona je za volantom?

Gatsby prikyvuje súhlasne.

GATSBY Prišiel zobrať cigary a videl ju za volantom, keď sme sa pohli, ale dúfam, že bude mlčať. A tá nešťastná žena sa rozbehla oproti nám presne, keď sme sa obišli s protichodným autom. Zdalo sa mi, že žena nás chcela zastaviť; určite nás pokladala za svojich priateľov. Daisy odbočila, aby sa jej vyhla, išla k protichodnému autu, prestala sa ovládať a zas odbočila k žene. Vo chvíli, keď sa moja ruka dotkla volantu, pocítil som úder.

NICK Na mieste bola mŕtva.
GATSBY Nehovor mi, priateľu.
NICK Prečo ste, do čerta, nezastali?
GATSBY Daisy v šoku pridala plyn. Zatiahol som ručnú brzdu – ona mi spadla do lona a ďalej som šoféroval ja. Verím, že zajtra bude lepšie. Bojím sa len, aby ju Tom netrápil, kvôli dnešnému rozhovoru.
NICK Sotva. On teraz vôbec na ňu nemyslí.
GATSBY Vidím na ich okná; ak by niečo bolo, len zhasne svetlá a potom zas zasvieti.
NICK Dokedy?
GATSBY Ak treba, celú noc.
NICK Mali by ste opustiť New York. Pravdepodobne budú hľadať vaše auto.
GATSBY Mám odísť teraz?
NICK Chod'te aspoň na týždeň do Montrealu.
GATSBY Nie. Nemôžem Daisy nechať. Všetko, čo som dosiahol, bolo kvôli nej. Dnes to všetko, bez nej, stráca zmysel.
NICK Rozmýšľajte reálne. Ste rozrušený.
GATSBY Áno, viem. Boli chvíle, keď reálna Daisy neodpovedala na moje túžby, pretože ja som spadol do tejto lásky s obrovskou tvorivou vášňou a zdobil som každé svetlé pierko, ktoré sa objavilo. Žiadny oheň, žiadna sila nemôže zničiť to, čo vytvorila snívajúca duša.
NICK Už svitá.
GATSBY Dobre, priateľu. Nechám vás. */Vstáva./*
NICK Ozvem sa vám na obed.
GATSBY Predpokladám, že Daisy zavolá...
NICK Dúfam. */Odchádza./*
NICK */Za ním./* Pán Gatsby?

Gatsby sa zastaví a otočí sa.

NICK Všetci títo ľudia sú skazení! Vy ste omnoho viac, ako oni všetci dokopy.

Gatsby odchádza. Počúť výstrel.

NICK */kričí./* Pán Gatsby?

Objaví sa roztrasený Wilson s revolverom v ruke.

NICK Wilson?!

Wilson pomaly zodvihne revolver a nasmeruje si ho na hlavu.

NICK Prestaňte, Wilson!

Wilson odchádza a zase počúť výstrel.

EPILÓG

Nick pri telefóne v prázdnom dome. Pri ňom sú jeho kufre so zbalenými vecami.

NICK Haló. Rodina Paulyho? Videli sme sa u pána Gatsbyho. Určite ste sa už dozvedeli z novín, zajtra bude jeho pohreb. Čo? Neboli ste si takí blízki... Áno, prepáčte.

Vytáča ďalšie číslo.

NICK Haló. Rodina Mulreadyho? Videli sme sa u pána Gatsbyho. Určite ste sa už dozvedeli z novín, zajtra je pohreb... Čo? Nepoznáte ho osobne... Áno, áno.

Opäť vytáča číslo.

NICK Haló. Pán Hamarhed? Videli sme vás u pána Gatsbyho. Určite už viete z novín... Čo? Nemáte čas... Áno, prepáčte.

Opäť vytáča číslo.

NICK Haló? Haló? Haló... Do čerta, všetci sa skrývajú! Nieкого ti privediem, Gatsby. Neboj sa. Neodídeš z tohto sveta taký opustený, ako si žil. Len mi ver, ja ti už nieкого privediem.

Opäť vytáča číslo.

NICK Haló? Buďte taký láskavý, pani Jordan? Haló, Jordan, vďaka Bohu. Hľadám ťa celú večnosť. Určite si sa už dozvedela, zajtra je Jayho pohreb... */Počúva odpoveď v slúchadle./* To je hrozné, naozaj. Veľmi dúfam, že tam uvidím aspoň teba. Doteraz som asi jediný, kto sa s ním príde rozlúčiť, a chodili stovky, kým bol ešte živý. */Počúva odpoveď v slúchadle./* Áno, áno rozumiem, na turnaji si. Volal som aspoň na sto čísiel z jeho zoznamu, chcel som mu zavolať nieкого na jeho poslednú pozemskú cestu – všetci sa vyhovorili. */Počúva odpoveď v slúchadle./* ... Áno. Máš informáciu od Toma a Daisy? Proste, nikto neodpovedá, odkedy sme sa rozišli vtedy večer. */Počúva odpoveď v slúchadle./* Odišli? Nenechali adresu? ... Nie? Povedali, kedy sa vrátia? Nie?... Máš nejakú predstavu, kde sú? Ako by som sa s nimi mohol skontaktovať? */Počúva odpoveď v slúchadle./* Nevieš... Dobre. Úspešný turnaj... Áno, áno, rozumiem. Uvidíme sa niekto deň...

Položí. Telefón zvoní.

NICK Áno? Počúvam vás. Kto? Sleygal? Áno? Neprišli nijaké telegramy. Kto je v problémoch? Mladý Parck? Chytili ho s dvoma miliónmi, keď predával cenné papiere na pulte? Haló! Pozrite sa, pri telefóne nie je Gatsby. Pán Gatsby umrel. Áno! Pán Gatsby umrel. Umrel!!! Haló? Haló?

Zvonec pri vchode. Nick beží otvoriť.

ULFSHAUM Pán Carraway?

NICK Áno. Čo si želáte?

ULFSHAUM Volám sa Ulfshaum. Bol som priateľom pána Gatsbyho.

NICK Nech sa páči. Je mŕtvy.

ULFSHAUM Nemôžem tomu uveriť. Je to jedno z najväčších otrasov v mojom živote. Nerozumné konanie toho človeka by nás všetkých malo prinútiť, aby sme sa zamysleli...

NICK Boli ste jeho najlepším priateľom, verím teda, že aspoň vás uvidím na jeho pohrebe?

ULFSHAUM Áno. Naozaj veľmi ma to vzalo, ale nemôžem sa do toho namočiť, verte.

NICK Do čoho?

ULFSHAUM Ako by som vám to povedal... Keď niekoho zabijú, nechcem sa do toho miešať nijakým spôsobom. Stojím bokom. Odkedy pred tromi rokmi zastrelili Rosie Rosenthala?

NICK Rosentala?!

ULFSHAUM Poznali ste ho?!

NICK Z novín. Pamätám si ten prípad.

ULFSHAUM Áno. Boli sme šiesti a Rosie jedol a pil u nás. Strelili do neho tri náboje a utiekli na aute.

NICK Myslím, že štyria skončili na elektrickom kresle?

ULFSHAUM Piaty, s Beckerom. Tak. Sotva som sa z toho dostal... Obvinenie, vypočúvanie, súd... Preto dnes stojím bokom. Keď som bol mladý, bolo to iné – keď môj priateľ umrel, bol som pri ňom do konca. Možno je to sentimentálne, ale to bolo tak – do konca. O pánovi Gatsbymu nemusíme ani hovoriť. Poznali ste ho?

NICK Áno, do určitej miery. Dva mesiace.

ULFSHAUM Bol to spoľahlivý človek. Reprezentatívny a dôstojný.

NICK Áno.

ULFSHAUM Absolvoval na Oxforde.

NICK Ó, áno.

ULFSHAUM Poznáte Oxfordskú univerzitu?

NICK Počul som...

ULFSHAUM Je to najznámejšia univerzita na svete.

NICK Dávno poznáte Gatsbyho?

ULFSHAUM Stretol som ho tesne po vojne. Hneď som vedel, že to vzdelaný človek. Človek, ktorého s radosťou môžeš priviesť domov, aby si ho predstavil svojej mame či dokonca sestre.

Nick súhlasne prikyvuje.

ULFSHAUM Pozeráte sa na gombíky na mojich rukávoch?

NICK Áno. Sú originálne.

ULFSHAUM Úžasné tvary ľudských stoličiek.

NICK Neuveriteľné! Zaujímavá myšlienka.

ULFSHAUM Staré veci. Nie, že by som bol poverčivý, ale nosím ich pre každý prípad... Áno, Gatsby bol veľmi pozorný vo vzťahu k ženám. Nikdy sa ani len nepozrel na ženu svojho partnera.

Nick takticky prikyvuje.

ULFSHAUM Pamätám sa, keď som ho videl prvýkrát. Práve ho uvoľnili z armády a bol celý obvešaný medailami z vojny. Bol v takej ťažkej situácii, že musel nosiť uniformu lebo nemal peniaze na šaty. Videl som ho v kasíne – prišiel si hľadať robotu. Nejedol dva dni. „Podťe, naobedujeme sa spolu“ - povedal som mu. Za polhodinu sa stratilo dvadsaťdolarové jedlo.

NICK Pravdepodobne, ste mu na začiatku pomohli?

ULFSHAUM Hovoríš pomohol?! Ja som ho vytvoril. Z bahna som ho vytiahol. Hneď som vedel, že je príťažlivý, vznešený a keď mi povedal, že bol aj na Oxforde, vedel som, že sa dohodneme. Boli sme nerozluční. Malo to iba jeden nedostatok: nevážil si peniaze. Videl v nich iba prostriedok pre vyššie ciele. Bol idealistom. A u nás vyhrávajú realisti. Teraz, dúfam, rozumiete, prečo neprídem?

NICK Rozumiem, pán Ulfshaum.

ULFSHAUM Vidím, že ste inteligentný mladík. Boli ste na vysokej?

Nick prikyvuje.

ULFSHAUM Áno... */Vydychuje./* Vážme si človeka, kým je živý, a nie keď je mŕtvy. Tu je moja vizitka. Môžeme sa stretnúť, keď bude po všetkom...

Necháva vizitku a odchádza. Nick si prezerá vizitku, potom sa pozrie tam, kde by mal byť Gatsbyho dom. Narastajúca ľudská vrava. Rozohrávajúci sa orchester. Zvuk je stále silnejší, orchester sa profesionálne rozohrá a zábava pokračuje v plnom prúde.